

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: IX., Üllői-ut 1. szám.
„Falu” Országos Földművelésügyi
Telefon: Automata 878—73.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5.
Telefon: Automata 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:
MESKÓ PÁL.

FŐMUNKATÁRS:
SCHANDL JÓZSEF dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre . . . . . 2 P.

Budapest, 1929.

X. évfolyam 45. szám.

Vasárnap, november 10.

Ügyvéd-e, vagy jegyző? Írta: Kanizsai Lajos.

Egy törvényjavaslat fekszik a szőnyegen. Súlyos, nehéz kérdés, amely a falusi lakosságot érinti. A neve: *okirati kényszer*. Célja a falusi jegyző magánmunkálatainak megszorítása, sőt nagyrészen megszüntetése.

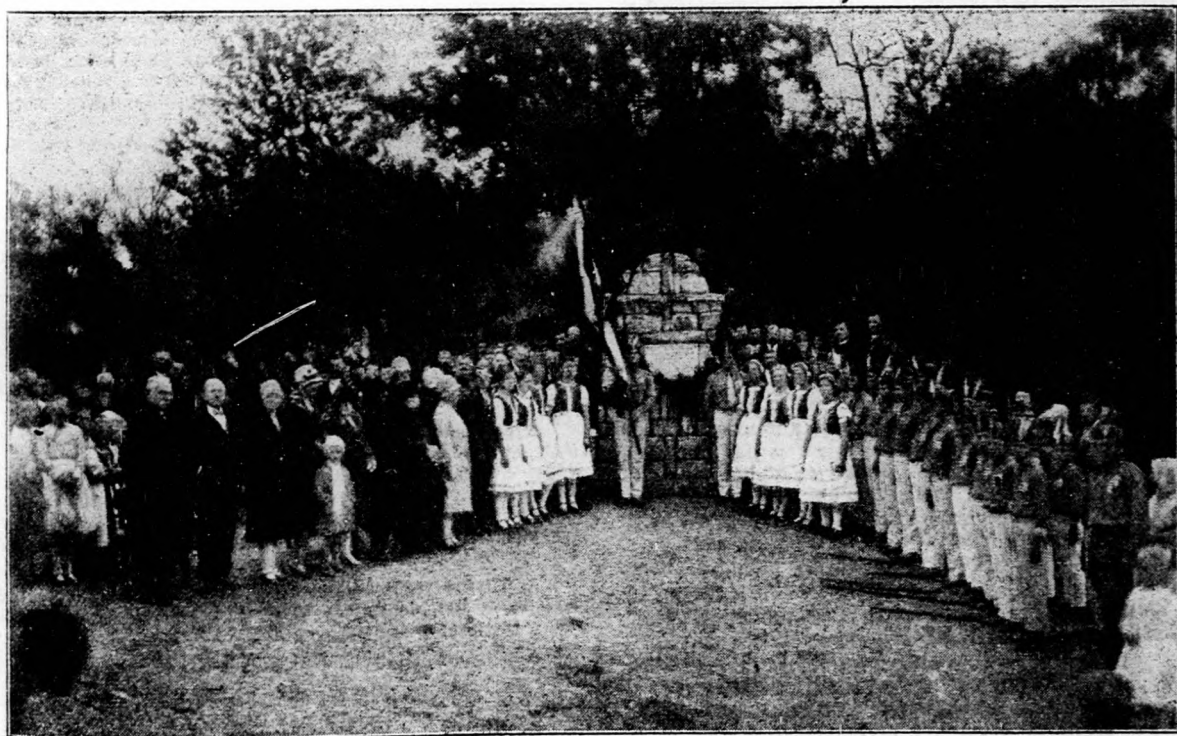
S mindez miért?

Azért, mert — amint mondják, — a sok ügyvéd nem tud megélni! Tehát az ügyvédek keresetét növelni kell azzal, hogy a falusi nép szerződéseit ne a jegyző, — mint eddig — hanem ők csinálják.

Ez a törvényjavaslat, amilyen szép és emberi az első

pillanatban, épp oly súlyos alaposabb vizsgálódás után, mert ugyancsak kimutatja mérges fogait. Mert miről van szó? Arról, hogy a falusi nép e javaslat törvényerőre emelkedésével ki lesz kapcsolva a legtöbbször ingyenes tanácsadójától, jegyzőjétől és kénytelen lesz királyi közjegyzőhöz, vagy ügyvédhez menni olyan okiratok megszerkesztése végett, amelyeket helyben, a viszonyokat jobban ismerő jegyzője egy félóra alatt pár pengőért is elvégzett.

Épp azért mi, akik a falu harcosai vagyunk, nem

Hősi emlék és leventezászló leleplezési ünnepsége Vitézy községben, október hó 20-án.

(Kovács L. felvétele.)

mehetünk el csak úgy észrevétlenül e javaslat mellett, amely a magyar falu jegyzőjét nemcsak tekintélyében, de anyagi megélhetésében is erősen érinti. Ezt pedig nemzeti szempontból is veszélyesnek tartjuk. Mert a magyar jegyző nemcsak öre, irányítója, tanítója, nevelője a reábizott népek, hanem jötevője, atyai tanácsadója és akit a falunak minden megmozdulása, öröme, bánata úgy érint, mintha a magáé volna. A falu jegyzőjét ez az okirati kényszer el akarja szakítani népétől is, mert a városokba kényszerítene a gazdákat. A magyar falu öre a jegyző. S ez a tisztas kar becsülettel állja az idők minden pörölycsapását, — a falu panasztengerében — amely reá épp úgy zuhog, mint népére. A falu jegyzőjének anyagi helyzete épp oly súlyos, mint népéé. Tudunk eseteket, ahol hónapok óta még a fizetésüket sem kapták meg a jegyzők, mert a községi pénztárak üresek. De azért némán, dacos magyar lélekkel küzdenek a magyar végvárakban, a falvakban, távol minden kulturától, azért a népért, amelynek vezetésére vállalkoztak.

A falu jegyzője népe szeretetéből meríti azt az energiát, amellyel éjjelt nappallá téve, dolgozik a közért. Ezt a szeretetet is gyengíti az okirati kényszer, mert a jegyző mindig kéznél volt s ha kellett, éveking tartó hitelezéssel készítette el a gordiusi csomót kettévágó okiratot.

Az okirati kényszer pedig idegen ügyvédhez kergeti, aki csak egy pertárgyat lát abban a magyarban, aki hozzáfordul. Nem utolsó lélektani oka az sem, hogy a falu népe — köztudomás szerint — fél az ügyvédtől s közjegyzőtől. Legyen, ami lesz, jelszóval sorsára fogja bizni osztozkodó gyermekeit, mert nem ér rá bekoecikázni, vagy begyalogni a városokba, hogy magasabb díjtételekért megcsináltassa azt az okiratot, amit jegyzője otthon is elintézt volna. Különösen ma nem ér reá napokat eltölteni a ki- és besétálással, amikor terményeinek, állatának, borának alig van valami ára.

A szomorú következménye a dolognak az, hogy soha annyi titkolt adás-vétel, annyi szóbeli végrendelet, annyi szerződésnélküli bérletátvétel még nem volt a falvakban, mint akkor lesz, ha e javaslat törvényerőre emelkedik. Ennek pedig kárát a kincstár fogja látni, úgy, hogy az illetékek elmaradása miatt maga a kincstár kéri majd e lehetetlen állapot megszüntetését, de akkor — mint írják nekünk — már testvér testvér ellen, magyar magyar ellen megy.

A falu békéjét dulja fel ez az okirati kényszer és a magyar földmives verejtékkel kerestett garasa az ügyvéd zsebébe vándorol. Abban a falu népében pedig, amely már jó tanácsadóját is elveszti, megrendül majd a hit is, mert az okirati kényszer a földmives zsebéből huzza ki a garast.

A magyar jegyzőt ismeri a falu népe s tudja azt is, hogy jó szerződést csinál nekik, mert nemcsak őket ismeri, hanem vagyoni állapotukat s földjeiket is.

Ügyvéd-e, vagy jegyző? Ez most a kérdés.

A magyar részéről azt gondoljuk, hogy maradjunk csak a régi jogszokás, a jegyzők mellett. Az okirati kényszer ellen megmozdult maga a falu népe s mint egy ember szállt sikra. De megmozdul a Faluszövetség is, amely e javaslat visszavonását sürgeti a falvak millióinak nevében, velünk együtt, mert meg vagyunk róla győződve, hogy az okirati kényszer megnehezíti a falu népének helyzetét. Ez pedig nem lehet célja a nemzetnek; mert ha a falu legyengül, vele együtt elerőtlenedik majd a nemzet is.

Vissza kell tehát vonni ezt a javaslatot minél előbb. Ezt kéri a jegyzőjéhez ragaszkodó magyar falu népe.

Három kérdés a „Vasárnap” olvasóihoz.

Újnan belépő olvasóink számára az alábbiakban megismételjük a 44-ik számban kihirdetett pályázatunk feltételeit.

A Vasárnap szerkesztősége módot és teret kíván nyújtani olvasóinkra arra, hogy a mezőgazdasági válság legégetőbb kérdéseiben kialakult véleményüket elmondhassák. Elhatározásunkban az a megfontolás vezetett, hogy a kibontakozás minkéntje felől legelőszörban a falvak lakóit kell megkérdezni; egyrészt azért, mert a válság legsúlyosabban őket érinti, másrészt pedig azért, mert a falusi nép hangulatáról a legközvetlenebb és leghibebb képet csakis azoktól várhatjuk, akik maguk is a vergődő földmives-társadalom tagjai.

Éppen ezért a következő három kérdést tesszük fel olvasóinkhoz:

1. Milyen jelenségekben nyilvánul meg a földmivelő népsúlyos helyzete?
2. Mi a véleménye, miképpen lehetne segíteni a bajokon?
3. E válságos időkben mi a földmivelő tennivalója?

Az első kérdésre adott válaszban a pályázóknak fel kell sorolniuk mindazokat a jelenségeket, amelyek a mai helyzetet számukra elvisehelhetlenné teszik. Természetesen csakis olyan tényeket kell tekintetbe venni, melyeket a pályázó közvetlenül és a maga hátrányára tapasztal. Ebben a pontban foglalnak helyet tehát a mindennemű panaszok és visszasságok.

A második kérdésre a pályázók fejtsek ki elgondolásait, terveiket arra vonatkozólag, hogy miképpen képzelik el a kibontakozás útjait, illetőleg a felsorolt panaszok orvoslását. Ebben a pontban foglalnak helyet tehát a kívánságok és jogos igények, melyeket a pályázó a kormányhatalommal, országgyűléssel, hatóságokkal, gazdasági-társadalmi intézményekkel, szövetkezetekkel, a gazdasági-társadalom összességével és osztályos-társaságával szemben támaszt.

A harmadik kérdés arra kér választ, hogy a mai válságos időkben mi a kötelessége a földmivelőnek saját magával szemben? Kétségtelen ugyanis, hogy a mai súlyos helyzet saját magunkkal szemben is fokozott követelésekkel lép fel. Fájdalmas csalódás éri azokat, akik mindent csak másoktól várnak és erejüket, cselekvőképességüket felőrlik ebben a meddő várakozásban. Mindenkinél meg kell értenie, hogy nincs olyan balsors, melyet az ember okossággal, körültekintéssel és a végsőig fokozott elszántsággal ne enyhíthetne. Ez azonban az egyes emberek dolga. A harmadik kérdés éppen arra vár feleletet, hogy az egyes ember — ott künn, a falun — miként viselje keresztjét és hogyan igyekezzék csökkenteni annak súlyát?

A pályázaton résztvehet bárki, akár előfizetője, akár vásárlója lapunknak. Jutalomban azonban csakis földmivelő-pályázó részesülhet. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy másfoglalkozású pályázó munkáját nem bíráljuk meg. Foglalkozunk azzal is, sőt, ha jónak találjuk, közzé is tesszük, de a jutalmakat kizárólag földmives-olvasóink számára tartjuk fenn.

A pályázat további feltételei a következők: Rövid, tömör előadás mód. Csupán a lényegbe vágó dolgok felsorolása, minden egyéb mellőzése. Nem elbeszélés, nem vezércikkre és nem hangulatos leírásokra hirdetünk pályázatot. Hiábaváló munkát végez az, aki ezt a kikötést szem elől téveszti.

A pályamunkát tiszta és rendezes papírosra írjuk. Olvasható írást kérünk! Nincs időnk elmosódott, halvány írónnal írni szavakat kibetűzgetni. Arra a papírosra, amelyiken a pályamunka helyet foglal, semmiesetre se írjunk rejtvénymegjelést, tréfát, tanácskérést, verset, rejtélyt stb. Ha a postai díj megtakarítás végett a pályázattal egyidejűleg mást is akarunk küldeni, a mástermészetű közlést külön papírosra írjuk!

A pályázó végül közölje nevét, foglalkozását, életkorát és ha bírta volna, annak nagyságát. Írja le végül pontos lakóhelyét (helység, utolsó posta, megye).

A pályamunkák beküldésének végső határideje:

1929. évi december hó 1.

A pályázatot jelentőségéhez méltó módon jutalmazzuk. Kérjük a Vasárnap olvasóit, hogy e nagyjelentőségű versenyen minél számosabban vegyenek részt.

A „Vasárnap” szerkesztősége:
IX., Üllői-ut 1. szám.

A „Vasárnap” kiadóhivatala:
VIII., József-körút 5. szám.

Drótkétél-pályán futó vasut.

A XXI. Országos Katolikus nagygyűlés.

Október hó 26-án, szombaton kezdődött meg Budapesten a XXI. Országos Katolikus Nagygyűlés. A nagygyűlést az egyetemi templomban tartott Veni Sancte előzte meg, amelyet Szencsényi Lajos dr. egri érsek tartott, a megnyitó beszédet pedig Szevay Lajos dr. székesfehérvári püspök mondotta. Szombaton délután a fővárosi Vigadóban Krisztus királyságának ünnepét tartották meg. Este a Katolikus Népszövetség rendezte meg összejövetelét a fővárosi Vigadó összes termében.

Vasárnap reggel fél kilenc órákor a belvárosi főplébánia-templomban Orsenigo Cezare pápai nuncius főpapi misét mondott, mely alkalommal a szentszékhez P. Bangha Béla S. J. házfőnök tartotta. A nuncius miséje alatt a nagygyűlést részt vevő kongreganisták közös áldozást végeztek. A megnyitó nagygyűlés vasárnap délelőtt fél tizenegy órákor zajlott le a Vigadóban, melyen az ország katolikusainak színe-java megjelent, az élen főpapokkal és kormányférfiakkal. A diszgyűlést Zichy János gróf, a nagygyűlés elnöke, nyitotta meg és ugyancsak ő olvasta fel a betegsége miatt távollevő Apponyi Albert gróf nagyhatalmú ünnepi beszédét is. Apponyi Albert gróf csodálatosan megkapó megnyitójában a vallásosság és a hazafias érzület közösségéről emlékezett meg. A két testvériség egymással teljesen megfér és meg vagyok győződve róla, hogy így érez a nemzetnek öríási többsége minden vallási táborban. A katolikus táborból a béke megbontása soha sem fog bűntudni. Itt a magyar nemzet egységpilléreit sohasem fogják döntögetni. A katolikus tömörülés nem hatalmi szervezkedés a szónak világ értelmében; csak a megtámadtatás teszi azzá, de elsősorban és saját természete szerint ez a tömörülés hitbeli és erkölcsi erőgyűjtés és a krisztusi életre való buzdítás. — A nagygyűlés a lelkes tetszéssel fogadott megnyitóbeszéd felolvasása után hódoló sürgönyt küldött a pápához és Horthy Miklós kormányzóhoz. — Orsenigo Cezare apósti nuncius volt a következő szónok, aki magyar nyelvű beszédében köszöntötte az egybegyűlteket.

— Kedves magyarok, — mondotta a nuncius — Magyarországot nem közönséges követelések fűzik a szentséges atyához. Szép Magyarországnak földrajzi fekvése és dicsőséges történelmi feladata a népek között, hozta a magyarokat abba a szerencsés helyzetbe, hogy a bensőségebb és gyakoribb érintkezésbe jutottak a római pápákkal.

Hosszasabban beszélt a Szentszék s Magyarország viszonyáról, majd szavalt a magyar Himnusz kezdőszóival fejezte be. — Hász István dr. tábori püspök tartott előadást

utána s beszédében a Szent Benedek-rend 1400 éves jubileumával foglalkozott. — A délelőtti diszgyűlésen az utolsó beszédet Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter mondotta a vallási és a nemzeti gondolatokról.

— Mindig aggodalom tölti el a lelkemet, — mondotta a miniszter — ha olyan beszédet hallok, hogy egy szép napon a világ irányadó nemzetének jóakarata, rokonszenve olyan mértékben fordul majd felénk, hogy kedvező népszövetségi határozattal megváltoztathatják a trianoni határokat. A dolog nem megy ilyen könnyen. Bár hiszem, hogy helyzetünk javítása nem fegyveres uton történik meg, mégis tisztában kell lennünk azzal, hogy ez nem következhetik be nagy erőfeszítések, nagy megpróbáltatások, nagy áldozatok, nagy szenvedések nélkül. Képes lesz-e a magyar nemzet menderre? Ez a sorsdöntő kérdés. Ez elsősorban a nemzet erkölcsi egészségétől függ. Megtudjuk-e a nemzetünket tartani olyan erkölcsi egészségben, amely képessé tesz rendkívül szellemi, társadalmi, gazdasági és politikai erőfeszítésekre! Ez a magyar kérdés magva és lényege!

A kultuszminiszter beszéde után a közönség elénekelt a Himnusz, mellyel a megnyitó közgyűlés véget ért.

Október hó 27-én, vasárnap délután két órákor gyűlekezett a közönség a lipótvárosi Szent István Bazilika előtt, hogy részt vegyen a szentséges körmenetben, amely négy órákor indult el a Bazilikából. A szentségi körmenet a szakadó esőben a Bazilikától a Vilmos császár-uton, továbbá az Alkotmány-után keresztül a Kossuth Lajos-térre vonult. Az Országház főbejáratánál felállított oltár fölött hatalmas villanylámpákból kirakott kereszt fogadta a térre özönlő tömeg tizezreit. Hasonló kereszt ragyogott a földművelésügyi minisztérium és a Kuria palotájának homlokzatán is. A parlament főbejáratánál Karafidh Jenő, a képviselőház háznyaga fogadta a menetben lévő előkelőségeket. A szentségi körmenetben az oltári szentséget Szencsényi Lajos egri érsek vitte, aranyos menyezet alatt. A parlament előtt felállított szösszékéről Serédi Jusztinián dr. hercegpri-más mondott beszédet.

— Most, az egyre nyomasztóbb gazdasági és társadalmi bizonytalanságban — mondotta a primás — méltán megrendült az emberekbe vetett reményünk. Csak Krisztustól várjuk a gyógyulást, mert tudjuk, hogy Isten a nemzetek gyógyítója. S nem kételkedünk benne, hogy Krisztus gyógyít bennünket s megújítja a föld színét, ha nem utasítjuk vissza Őt. És amikor így nyíltan Krisztus mellé állunk, senki se féltsé tőlünk a hazát. Mert minél buzgóbb katolikus életet élünk, annál különb hazafiak is vagyunk. Nemesek a tiszta erkölcsök hirdetésével támogatjuk az állam biztos alapjait, hanem a haza igazi javának előmozdítását és igazságos törvényének tiszteletbentartását is Isten akaratára vezetjük vissza.

A hercegpri-más ezután áldást osztott az oltáriszentséggel. — A körmenet után a bányamunkások tartottak ülést a régi képviselőházban, amelyen a hercegpri-más is megjelent. A vasárnapi ünnepségek során az Országos Pázmány Egyesület megköszönte Pázmány Péter szobrát. Este hét órákor több katolikus hitbizalmi egyesület tartotta meg ülését.

Október hó 28-án, hétfőn reggel Szent Ferenc harmadrend-jének előjárósága tartott diszgyűlést, utána pedig az Örökimádás-templomban eucharisztikus gyűlés volt. A szociális missziótársulat ifjúsági kongresszusát ugyancsak hétfőn délelőtt tartották meg az újvárosi háza disztermében. A katolikus tanügyi tanács, továbbá a kántorszövetség és a bányászlelkészek szintén hétfőn tartották diszgyűlésüket. Hétfőn délután négy órákor volt a nagygyűlés második nyilvános diszgyűlése a Vigadóban, melynek első előadója Láng József országgyűlési képviselő volt, aki a családi életéről tartott előadást. Breyer István dr. püspök missziós előadása után Huszár Károly volt miniszterelnök, a

Hegedű, harmónium, tárogató, cimbalom, rádió, gramofon és az összes hangszerek, legjobbak csak itt a gyárban kaphatók.

Művésziesen javít!
Legjobb hurokat készít!

Hazánk egyedüli hangszergyára.

MOGYORÓSSY GYULA

m. kir. szabadalmazott hangszergyára

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71. szám.

Arjegyzzék ingyen.

Társadalombiztosító elnöke, az elkövetkező Szent Imre-évről mondott ismertetőt. *Glattfelder* Gyula dr. csanádi megyéspüspök: *Hitközség és béke* címen adott elő.

— Nagy baj az, — mondotta beszéde során a püspök — hogy a kereszténységet sokan még közüllünk is kivetkőztetik természetfölötti kegyelmi jellegéből és nem látnak benne mást, mint történelmi alakulatot, emberi lényiség összetételét, esetleg tudományos, vagy művészi megnyilatkozást. A felekezeti béke nem prókátori alkudozás gyümölcse, melyet sok szóval és mesterkedéssel kell biztosítani, hanem *komoly meggyőződés szülte önérzet magunkkal és tisztelet mások komolyságával szemben.* — Hétfőn este a régi országházban munkásgyűlés volt, amelyen megjelent *Serédi* Jusztinián hercegprímás és *Vass* József dr. népjóléti miniszter. — Hétfőn este a Keresztény Gazdasági és Szociális Párt tartotta a Hungária-szállodában diszvacsoráját, melyen a párt képviselői tagjai teljes számban megjelentek. *Zichy* János gróf beszéde után *Haller* István, *Czettler* Jenő és *Huszár* Károly szólaltak fel.

Október hó 29-én, kedden reggel kilenc órakor a budapesti

Szerviták-templomában tartotta *Virág* Ferenc pécsi püspök a nagygyűlés befejező Te Deumát. A délelőtti folyamán a katolikus legényegyesületek tartották gyűlést, *Virág* Ferenc pécsi püspök elnöklésével. A *Szociális Misszióstarsulat* országos szervezete kedden délelőtt tartotta díszgyűlését, amelyen *Vass* József dr. és *P. Bangha* Béla Jézustársasági házfőnök mondott beszédet. Kedden délután négy órakor volt a fővárosi *Vigadó* zsúfolásig megtelt nagytermében a *nagygyűlés záróülése*, amelyen a magyar katolikus egyházi és társadalmi élet kitűnőségét jelentek meg. A záróülés első szónoka *Sipőcz* Jenő dr. Budapest polgármestere volt, aki a vallási újjászületésről beszélt. *Majláth* József gróf: *A szocializmus és katolicizmus* címen tartotta meg előadását, amely után *Vass* József dr. népjóléti miniszter *Zichy* Nándorról mondott emlékbeszédet. A miniszter beszéde után *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprímás magaslendületű beszéddel zárta be a XXI-ik országos katolikus nagygyűlést. A hercegprímás ezután részvétét fejezte ki a kormányzó fiát ért baleset miatt, végül áldását adta az egybegyűltekre. Kedden este a Központi Katolikus Körben diszlakoma volt, amellyel befejeződött a magyar katolikusok XXI-ik országos seregszemléje.

„A gazdasági válság legnehezebb időszakán tul van a gazdasági élet.”

Schandl Károly dr. beszámoló körútja.

Schandl Károly dr., a devecei kerület országgyűlési képviselője, az OKH alelnök-vezérigazgatója az elmúlt héten hat községben beszámolót tartott, melyeken főleg az ország mai gazdasági helyzetével foglalkozott.

— Aki azt hirdeti, — mondotta — hogy a gabonaárak esésének és a hitel drágaságának a kormány, vagy a kisgazdapárt az oka, a népet félrevezeti. A gabonaárak azért estek, mert a tengerentúli országok olcsón termelt és a háború alatt és óta fokozódó termelésükkel Európa összes piacain lenyomják az árakat. Az amerikai verseny előrelátható volt. Európa összes országaiban, de különösen az exportországokban egyformán szenved a gazdasági válság, illetve verseny hatása alatt. Örömmel kell fogadni *Bethlen* miniszterelnök legutóbbi kijelentését, hogy az európai országok gazdasági szövetkezésére való francia felhívást Magyarország is támogatni fogja. A tőzsdei gabonaárak mesterséges és tartós felemelését állami beavatkozással keresztülvihetetlennek tartja. Ahol a kisgazdák a tőzsdei árhoz képest méltánytalanul alacsony áron kénytelenek elköttyavetényelni termésüket, ott meg fogják védeni őket minden visszaélés ellen. A szövetkezeti önszegély alapján kiterjesztik a gabonaraktári

hálózatot és a kisgazdák nem fognak csalatkozni a szövetkezeti mozgalomba vetett hitünkben.

— Nem hihető, hogy a mostani alacsony buzaárak végleg állandósulnak, bár jóslni nem lehet, de ebbe is beletörődne a földművelő nép, ha azt látná, hogy a gyáripari cikkek ára is arányosan mérséklődnek. A magyar gyáripart nem szabad tönkretenni, mert sokezer magyar embernek ad munkát és kenyeret, de a *kartellek és gyárosok hasznát odáig kell mérsékelni, hogy a falusi népeség ipari szükségleteit olcsóbban tudja beszerezni.* A falu népe nem adhat három mázsa buza árát azért az iparikkért, amelyet békében egy mázsa buza árért is megvehetett. A falun nem kell takarékosági napot hirdetni, mert a falukon *egy nap helyett évente háromszázhatvanöt takarékosági nap van:* a falu népe kényszerből takarékoskodik. Örömmel üdvözlő *Bethlen* miniszterelnöknek a kezdeményezését, hogy a jövő évi költségvetés előkészítésénél minden miniszternek kiadta az utasítást, hogy a kiadásokat legalább öt százalékkal csökkenteni kell. Ez a csökkentés ötvenmillió pengőt jelent, amely majdnem annyit tesz ki, mint a földadójövedelem.

— A pénzdrágaság egyes közép-európai országokban még nagyobb, mint nálunk. Amerika diktálja a pénz árat s ha a pénz egyformán drágul, annak épp úgy nem a kormány az oka, minthogy a kormány érdeme az sem, ha a pénzpiacra a pénz olcsóbbodik. A legutóbbi események, amelyek a newyorki börzén lejátszódtak, arra mutatnak, hogy a pénzpiacra *enyhülés várható.* Az amerikai kamatláb csökkenését bizonyára követni fogják az európai jegybankok is és így remélhető, hogy az amerikai és külföldi tőke újból előnyösebb feltételek mellett keresi a magyar mezőgazdaságot is. A gazdasági válság legnehezebb időszakán, minden jel szerint, *tul van már a magyar gazdasági élet.* A pénzpiacra a várható enyhülésen kívül erre vall a kormány és a szövetkezeti mozgalom sikeres beavatkozása a terményárak tartása érdekében és a külkereskedelmi mérleg öröndetes javulása is.

— A trianoni revízió lassan, de biztosan közeledik. Ezt annak a céltudatos és bölcs diplomáciai munkának köszönhetjük, amelyet *Bethlen* István gróf miniszterelnök, továbbá hivatalos és nem hivatalos munkatársai egyre eredményesebben fejtenek ki. *Óva int azonban mindenkit attól, hogy felüljön tendenciózus politikai meseleknél, mintha belpolitikai változások hatással lennének a trianoni revízió kilitására.*

A nagy számban összesereglett választók mindentűt örömmel és megnyugvással fogadták *Schandl* Károly dr. beszámolóját.

Fátyolos arab nő Algerben.
a francia fennhatóság alatt álló afrikai gyarmaton.

Ötvenezer vidéki adózó hat millió pengős adóhátralékát törölték.

A törvényhozás — mint ismeretes — felhatalmazást adott a pénzügyminiszternek az adóhátralékok rendezésére. A felhatalmazás lehetővé tette az adóhátralékok elengedését, helyesebben törlését, továbbá a kamatok mérséklését és a részletfizetési kedvezés megadását. A vidéken az adóhátralékok szóban levő rendezésének munkája befejeződött és ennek eredményét most dolgozza fel a pénzügyminisztérium.

Az eddigi eredmény azt mutatja, hogy 2842 községben kerekén ötvenezer adózónak 6 millió 86.100 pengőt tevő adóhátralékát törölték. A törölt hátralékok tulajdonképpen 1926 vagy korábbi kivetési évekből származnak, de van közöttük 1928-as kivetésű adó is. Ettől függetlenül 21.830 egyénnek 4.023.600 pengőt tevő adójánál

kamatmérséklést, valamint három évre terjedő részletfizetési kedvezést biztosítottak az adóhatóságok. A leszállított adókat 6 százalék. Mindezen felül 6778 adózónak 1.162.200 pengőt tevő adóhátralékánál szintén megengedték, három év alatt, a rendes kamat mellett való törlesztést.

Az adórendezés alá került 60.069 egyénből 317 volt 750.000 pengő tartozással olyan, akinek az adója a 2000 pengőt meghaladta; 2402 olyan, akinek az adója 500 és 2000 P közt mozgott. Ezeknél 1.540.700 pengő adót töröltek.

Az adótörlesztésben részesültek zöme 47.350 olyan egyén volt, akiknek 500 pengőnél kisebb volt az adójuk, és ezeknél 3 millió 795.400 pengő adót töröltek.

Főhajtás nagyatádi Szabó István halhatatlan emléke előtt.

Október hó 27-én, vasárnap reggel érkezett meg Erdősokonydra az Egységspárt küldöttsége, hogy lerójjá kegyeletét néhai nagyatádi Szabó István emléke előtt.

Gömbös Gyula honvédelmi miniszter és Mayer János földművelésügyi miniszter vezették a küldöttséget, amelynek tagjai között ott voltak Rubinek István, az Egységspárt ügyvezető alelnöke, Borbély-Maczkó Emil, Éhn Kálmán, Neubauer Ferenc, Csontos Imre, Csizmadia András, Krudy Ferenc, Szabó Sándor, Péntek Pál képviselők és még számosan. A felsőház kiszáradt csoportját Szijj Bálint és Sámik József képviselte s csatlakozott a küldöttséghez Baria-Szabó József, az Országos Társadalombiztosító Intézet igazgató-főorvosa is. A küldöttség meglátogatta az elhunyt özvegyét, azután megtartották az emlékülnevet a községházán, előbb azonban a temetőben megkoszorúzták nagyatádi Szabó István sírját.

Halka Sándor református esperes Imájával kezdődött meg az ünnep, majd Gömbös Gyula honvédelmi miniszter mondott a kormány nevében beszédet.

Gömbös Gyula beszéde.

— Nagyatádi Szabó István — mondotta a miniszter — a magyar földből nőtt ki, tehát a magyar föld minden erejével rendelkezett. Ez az erő leirhatatlan, ez az erő minden akadályt elsöprő. Nagyatádi Szabó István olyan korban jött, amely nem ismerte a magyar nép fájdalmát. S ebbe a magyar éjszakába belekiáltott egy egyszerű magyar földműves. Az ő kiáltása nyomán visszhang támadt, amely összehozta a magyar lelkeket egy táborba, hogy kivivjanak két nagy gondolatot a nemzet és ama társadalom javára, amelyhez ő tartozott. Két nagy gondolata volt: a magyar függetlenség és a földbirtokreform gondolata. A földreformot sokan forradalomnak nézték, a józan megítélés a fejlődés folyamatának tekintette csupán. Ha szaporodik a nép, helyet kell neki adni, ez a logikus. Nagyatádi Szabó István megérte azt, hogy életében éppen az ő minisztersége alatt, a megvalósulás stádiumába lépett az, amiért társaival együtt tizenöt éven keresztül harcolt.

— Nem szédítette el az a tudat, hogy a nagy milliók mögötte állanak, érezte, hogy a magyar társadalomnak, a történelmi osztálynak ama részével, amely a korrallal haladni kíván, együtt kell haladnia. Együtt is haladt s megvalósította programját. Sokan vannak, akik ma is szeretnék őt kihasználni olyan eszmék zászlajára, amelyeket ő sohasem vallott. Nagyatádi Szabó István nem volt sem radikális, sem forradalmár; konzervatív magyar volt, aki átérzve fájának erejét, meglátva fájának érdekeit, megismerve a nemzet célját, azokkal akart haladni, akik ezer éven át vezették ezt a nemzetet.

— Nagyatádi Szabó István a nagy magyar sziklán tölgy volt a vándor számára, aki nem ismeri az utakat. Ő

volt és ő lesz az irányadója minden magyar gazdának, aki a közéletben részt kíván venni. Az ő bölcsessége arra kényszeríti a történelmi osztályt, hogy elsősorban a falu és a kiszáradt társadalom érdekeivel foglalkozzék meleg szívről. Az a gesztus, amelyet akkor gyakorolt, amikor nagy hatalom volt, mindig arra kényszeríti a történelmi osztályt, hogy hasonló gesztussal hálálja meg ezt azzal a társadalommal szemben, amely őt kitermelte. Aki a fajiság kérdését hangoztatja, mint én, az nem ismeri társadalmi osztályt. Nagyatádi Szabó István sem ismert társadalmi osztályt. Teljesen összeolvadt a nemzettel s mert összeolvadt vele, a nemzeté lett. Nemcsak kiszáradt, magyar államférfiu volt ő, aki beleírta nevét a történelembe olyan korban, amikor csak a sziklából sarjadt tölgy tudott a viharral dacolni. Dacolt ő is, tépték őt is, halátlanok voltak vele szemben és mégis ment az igazak útján, mert az volt az érzése, hogy elhivatott arra, hogy nemzetének vezére legyen.

— E beszédemet a miniszterelnök urnak, Bethlen István grófnak megbízásából mondtam el. Ő is hangoztatja azt, hogy nem ismeri társadalmi osztályokat, a magyar történelmi osztály haladó részének és a magyar gazdaságnak, az alulról jövő nemzetnek össze kell oltadnia. Nincsenek közöttünk válaszfalak. Legyen valakinek kérése a tenyere, legyen öklölök, kastélyban lakó, egy kötelessége van: mindenét feláldozni a nemzet oltárán. Nagyatádi Szabó István nem úgy halt meg, mint más ember; harcban esett el, politikai harcnak lett áldozata, s mert elesett eszméikért, nincs okunk ezért siránkozni. Egy nemzet, amelynek egyszerű társadalma ilyen férfiakat termel, örökké élni fog!

A főbbi szónok.

A honvédelmi miniszter mély hatása szavai után Rubinek István, az Egységspárt ügyvezető alelnöke mondott beszédet. Hangsúlyozta, hogy megerősödni jöttek a hitben és azoknak az eszméknek követésében, amelyeket az elhunyt életében hirdetett. Nagyatádi hatalmas ősfája volt a magyar televénynek, amelynek árnyékában évszázadok múlva is százezrek fognak megpihenni, azok, akiket ő juttatott fedélhez és földhöz. Nem a Dózsa Györgyök, hanem a Dóka Ferencnek közül való volt az elhunyt, azok közül, akik a népben rejő hallatlan nagy erőt a komoly megfontolás, az adót lehetőségek és a bölcs mérlegelés révén az alkotó munka szolgálatába állítják. Eszméinek letéteményese, törekvéseinek céltudatos végrehajtója: a Keresztény Kiszáradt, földműves- és polgári párt hálás megemlékezéssel hajlik meg mindenkor szent emléke előtt.

Forgács Miklós, volt nemzetgyűlési képviselő, az ország társadalma, Kálmán Jenő országgyűlési képviselő pedig a somogy megyei kiszáradt nevében mondott emlékbeszédet, majd a „Himnusz” éneklésével az ünnepély véget ért.

Az európai bankok leszállították a hivatalos kamatlábat.

Alig pár hére, hogy az Angol Bank főtanácsa a fokozódó arany-kiáramlás megakadályozása céljából a rátaemelés valutapolitikai eszközt alkalmazta és a hivatalos bank-kamatlábát kerekén egy százalékkal hat és félszázalékra növelte. A newyorki tőzsde eseményei nyomán azonban az Angol Bank vezetősége megokoltan tartotta a rátaeszközt, függetlenül a newyorki intézkedéstől, végrehajtani. Az angol bank-kamatláb leszállítása kétségtelen jele annak, hogy a nemzetközi pénzpiac feszültsége enyvedett. A jelek szerint ugyanis az Amerikából visszaáramló tőkék kamatlába az európai piacon bizonyos foku pénzösszeget idézhet elő. Kétségtelen az is, hogy az angol jegybank által foganatosított intézkedés nem marad hatástalanul a többi államok pénzpiacára sem. Ennek a hatásnak érvényesülése azonban még bevárandó. A mi reményeink is meg erősödhetnek, hogy a nemzetközi pénzpiac helyzetének észrevehető megjavulása lehetővé teszi a külföldi tőkepiacokon hitelügyeinknek megfelelő feltételek mellett való kielégítést.

Az Angol Bank példáját követte a newyorki Federal Reserve Bank, mely a kamatlábat 6 százalékról 5 százalékra csökkentette. A Holland Bank pedig a leszállítási kamatlábat 5 1/2 százalékról 5 százalékra mérsékelte.

Az Angol Bank kamatlábleszállítását követte a Német Birodalmi Bank intézkedése, mellyel a váltóleszállítási kamatlábat 7 1/2 százalékról 7 százalékra csökkentette. A berlini jelentés után nagy érdeklődés fordult a Magyar Nemzeti Bank felé, amely végrehajtóbizottságát november hó 2-ára hívta egybe és azon a hivatalos leszállítási kamatlábat 7 1/2 százalékra szállította le. Az intézkedés indítóoka a nemzetközi pénzpiacok helyzetének lényeges javulása, amely már több külföldi jegybank kamatlábjának mérséklésében is megnyilvánult.

Tizezer tojóttyukkal baromfitenyésztő mintaközség alakult Kőrösszegapátin.

Október hó 25-én Kőrösszegapáti határmenti bihari községben megalakult a Kőrösszegapáti Baromfitenyésztő Mintaközség Szövetkezet. A szövetkezet, melynek a község minden lakosa tagja, elnökévé Vay László báró nagybirtokost, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara alelnökét, alelnökké az igazgatóságba az alispán által delegált Czurda Oszkár vármegyei gazdasági felügyelőt, ügyvezető-igazgatóul Kanizsai László földbirtokost választotta. A szövetkezet a község egész baromfi-állományát kicseréli, az ország legkiválóbb tenyészetéből származó Vörös Izlandi-fajtájú egységes fajbaromfira, olyan módon, hogy az egész község egységes és szakszerű vezetés mellett, mint egy fajbaromfitelep termeljen és értékesítsen. Ez a fajbaromfitelep, mely tizezer tojóttyukkal fog dolgozni, nagytömegű, kiváló minőségű tenyészanyagot fog produkálni, egészen olcsó áron. Ezzel a tenyészanyaggal, pár év leforgása alatt, községként történő kicseréléssel, a megye egész baromfi-állományát ki lehet cserélni egyöntetű fajbaromfira és az egyöntetű anyagot szövetkezeti úton, kitűnő minőséggel, megfelelő áron lehet értékesíteni. A mintaközség minden lakosa tagja a szövetkezetnek és kötelezi magát arra, hogy csakis az egységes fajbaromfit tenyészti és kötelezi magát arra, hogy minden termelvényét a szövetkezet útján értékesíti. A mintaközség baromfitenyésztése, szakember vezetésével, állami és megyei ellenőrzés mellett, megfelelő egészségügyi berendezésekkel és intézkedésekkel, modern baromfiotlak, keltetőgépek, okszerű takarmányozás bevezetésével működik és példaadással szolgál a megye, valamint az egész ország kiszagadának. A község összes kakasainak Vörös Izlandi fajkakasokra történő kicserélése már folyamatban van, a kakasokat a földművelésügyi minisztérium adja teljesen ingyen, cserébe a parlagi kakasokért. A fajtyúkakat a szövetkezet szerzi be a hazai tenyésztőktől és cseréli ki a lakosok parlagi tyúkjaikat teljesen ingyen. A Szövetkezet a kölcsönös kötelező baromfibi biztosítást is bevezette elhullás esetére, oly módon, hogy minden elhullott fajbaromfi után annak tulajdonosa nyolc pengőt kap.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház október hó 29-iki, keddi ülésén az 1927—28. évi zárószámadosok ismertetése során Wekerle Sándor pénzügyminiszter is felszólalt és azt hangsúlyozta, hogy ott, ahol lehet, a magasabb és alacsonyabb állami állásokat fokozatosan meg kell szüntetni. Meggyőződése, hogy nemcsak elértük a maximumot azoknak a terheknek, amelyeket költségvetésileg ki lehet érre a nemzetre róni, hanem talán túl is haladtuk azt. Ennek folytán állja azt az ígérteit, hogy a jövő költségvetésben a tavalyi határokon alul maradjunk.

A Ház a zárószámadosi jelentést tudomásul vette. Elfogadta a spanyol-magyar döntőbíróági szerződés és a Bulgáriával kötött választottbíróági és békéleteljárású szerződés beikélyezéséről szóló törvényjavaslatokat is.

Ezután áttértek annak az indítványnak tárgyalására, melyet Várnai Dániel és társai terjesztettek be az ipari és mezőgazdasági munkásság életkörülményeinek, szociális helyzetének és gazdasági viszonyainak megvizsgálására kiküldendő bizottság ügyében.

Várnai Dániel felszólalása után Bud János kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a kormány gondolt arra, hogy munkaalkalmakat teremtsen. A közel jövőben olyan iparfejlesztési programot kereshet, amely kezdi hozzá, mely hatalmasan elő fogja mozdítani a munkaalkalmakat teremtését. A kormány elhatározott szándéka, hogy intézkedéseket tesz a külkereskedelmi mérleg hiányának még erősebb mérséklésére. Jelentékeny beruházásokra kerül sor. A vasút fejlesztése, az utépítés és az építkezés megindítása azok a programponatok, melyek révén sikerül munkaalkalmakat teremteni.

Gondoskodás a mezőgazdasági munkásokról.

Ezután Mayer János földművelésügyi miniszter foglalkozott Várnai indítványával. Megállapította a miniszter, hogy a mezőgazdasági munkanélküliség vidékenként változik. Tavaly 115.000 munkást helyeztek el a munkaközvetítő hivatalok, ezidén még többet. A fagykárosult vidékeken a közmunkák révén most összel és tavasszal tizezer munkás jut munkához. 5680 aratás nélkül maradt és kenyérelátásra igényt tartó munkást és munkásaladót jelentettek a főispánok. Összeírta a gabonaszükségletet is. Eszerint a fagykárosult vidékeken 104.250 métermázsza búzára, 6350 mázsza rozsrá van szükség. Az augusztus végén tartott minisztertanács 50.000 métermázsza vetőmagnak és 50.000 métermázsza kenyérgabonának beszerzését határozta el. Minthogy a vetőmagból 15.000 métermázsát vettek igénybe, 85.000 mázsza van kenyérgabona céljaira. A kormány tehát a szükséges gondoskodást nem mulasztja el.

A Ház ezután hozzájárult ahhoz, hogy legközelebbi ülését november hó 5-én, kedden tartja.

A kisgazdaképviselők értekezlete.

Az Egységespárt kisgazdaképviselői október hó 29-én folytatják már megkezdett értekezletüket, melynek a kormány tagjai közül Bethlen István gróf miniszterelnök és Mayer János miniszter vetek részt. Az értekezleten elnöknek Mayer János miniszter jelentette be, hogy a kormány intézkedéseket tett kérésért sertéseknek és a kenyérnek közvetlenül a fogyasztóközségekhez való juttatása érdekében.

Ezután Váry Albert főként adóztatási kérdésekkel foglalkozott és javasolta, hogy a földelmi adó adómentes minimumát ezer pengőről kétezer pengőre emeljék fel. Majd a közmunkaváltás és a községi pótdadó terheiről beszélt, végül pedig felhívta a kormány figyelmét az állami építkezéseknél előforduló fölösleges kiadásokra.

Bethlen István gróf miniszterelnök válaszolt a felszólalásra. Újból hangsúlyozta a kormányt az elhatározott szándékát, hogy a költségvetést a lehetőség szerint csökkentse a mai viszonyokhoz képest s leépíti az adminisztrációt. Nem hajlandó azonban az adminisztráció tultengéséért a szemrehányást vállalni, mert hiszen a bürokráciát nem ez a kormány csinálta. Negyvenöt ezer tisztviselőt bocsátott el az állam, akiknek egy része még ma sem tudott elhelyezkedni s szociális szempontból okoz gondokat. Tudja, hogy vannak esetek, amikor egyik vagy másik nyugdíjas tisztviselő két-három fizetést is huz, ebben a kérdésben azonban törvényes alapon nem lehet

eljárni. De mégis valami módot kell találni ezeknek megszüntetésére és a minisztertanács utasította is a pénzügyminisztert, hogy ebben a kérdésben tervezetet dolgozzon ki.

Az adókat csak akkor lehet csökkenteni, ha csökkenthetnénk a költségvetés kiadási oldalát is. Azt is mondják, hogy jöbblet adócsökkentő javaslatokkal jött a kormány, mégis emelkednek az adók. Azok, akik ezt hangoztatják, hamarosan meglátják majd, hogy milyen mértékben csökkentenek az adócsökkentések révén bizonyos tételek. Ha az egyenes adóknál nagyobb kedvezményeket léptetnénk életbe, ez feltétlenül a deficithez vezetne, amiért semmi körülmények között sem lehet vállalni a felelősséget. Nem járulhat hozzá ahhoz, hogy a jövedelmi adónál a létminimumot 2000 pengőre emeljék, mert ennek eredménye az volna, hogy mentesülne egy pár gazda, de mentesülnének olyan tömegek is, amelyek a mai létminimum mellett is olyan helyzetben vannak, hogy ki tudják adójukat fizetni.

A borfogyasztási adó, a közmunkaváltás és a községi pótdadó terén elismeri, hogy visszásságok vannak s éppen ezért kívánja a kormány a községek és az önkormányzati testületek háztartásának rendezéséről szóló törvényjavaslatot beterjeszteni, mert ezeket a kérdéseket csak ennek a törvénynek a keretében lehet megoldani. Megengedi, hogy súlyos teher a közmunkaváltás, ez azonban nemcsak a községek háztartásával függ össze, hanem az utak fenntartásának a kérdésével is. Ha leszállítjuk a közmunkaváltást, ezt az utak karbantartása szenvedni meg, ami viszont éppen a gazdaságszerveletnek okoz kárt, mert hiszen tönkremegy jószágja. Azokat a terheket, amelyek a községben a pótdadók magasságát okozzák, több évre kell költséztani. Helytelen álláspont például az, hogy egy építkezés költségeit egy vagy két év alatt fedezzék akkor, amikor az az építkezés nemzedékeket szolgál. Mindezek olyan kérdések, amelyeket az említett törvényben kell megoldani.

Ezután Szabóczy Alajos államtitkár a felvetett pénzügyi és gazdasági kérdésekről, Mayer János földmívelésügyi miniszter pedig a borfogyasztási adó kérdésében tett megnyugtató kijelentéseket s rámutatott arra, hogy a kormány intézkedései folytán a borexport a múlt évéhez képest megháromszorozódott. Krisztian Imre, Neubauer Ferenc, Gubicza Ferenc, Éhn Károly és Gálffy Dénes szólaltak még fel, majd Mayer János földmívelésügyi miniszter zárószavával véget ért az értekezlet.

Steuer György dr. a kiskundorozsmai kerület képviselője.

Mint ismeretes, a kiskundorozsmai választáson pótválasztásra került sor Steuer György dr., az Egységspárt hivatalos jelöltje és Kiss Ferenc egységspárti képviselőjelölt között, november hó 2-án, szombaton. A választási eredmény szerint Steuer György dr. 2747, Kiss Ferenc pedig 2681 szavazatot kapott. E szerint Steuer György dr.-t 86 szavazattöbbséggel a kerület országgyűlési képviselőjévé választották.

Az állam pénzügyi helyzete.

A pénzügyminiszter az elmúlt héten tette közzé szeptemberről szóló XXXIX. számú jelentését. Eszerint a költségvetési év első negyedének bevételei 223.6 millió pengőt tettek, vagyis közel nyolcmillió pengővel alatta maradtak az előirányzott 231 millió pengős bevételnek. A hiány pontosan 7.4 millió pengő, de ha figyelembe vesszük, hogy ebben a három hónapban a kiadások 16 millió pengővel haladtak felül az előirányzott bevételeket, a költségvetés első negyedének kiadási többlete 23.4 millió pengőre rug. Tavaly ugyanebben az időben az előirányzott költségvetési hiány csak 9.9 millió pengőre rugott.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Tizenöt mandátumot szereztek a cseh parlamentben a magyar pártok.

A csehszlovák választások eredménye szerint a nyolc felvidéki választókerületben a következő magyar képviselők jutottak mandátumhoz: Ersekújvári kerület: Szüllő Géza dr., Törköly József, Jabloniczky János és Holota János dr. A kassai kerületben: Szentiványi József, Fedor Miklós. Az erdőkárpáti kerületben: Hocky Károly. Az első mandátumelosztás alapján tehát hét magyar képviselő kerül a prágai parlamentbe. A magyar pártok a csonka-

Hegedű, cselló, nagybőgő, fuvola, klarinét, ábrógató, rézfuvók, jazzhangszerek, harmonikák, gramofonok legolcsóbb gyári beszerzési forrása!

Ingyen főárjegyzék!
MEINEL ÉS HEROLD HANGSZERGYÁR
Budapest, IX./462. Üllői-ut 19.

szavazatok alapján még három mandátumhoz jutnak. Már is kétségtelen tehát, hogy az eddigi tíz magyar mandátum négy-ötlet fog szaporodni.

A cseh kormány a választások lezajlása után nyomban beadta lemondását.

Megoldódott a francia kormányválság.

Miután Daladier, a kijelölt miniszterelnök nem tudta kormányát megalakítani, a köztársaság elnöke Clementel szenátort bízta meg kormányalakítással. Clementel kísérlete is kudarcra jutott, mire a jobboldali Tardieu volt miniszter és képviselő kapott megbízást. Tardieu meg is alakította kormányát, melyben a külügyi tárcát Briand volt miniszterelnök kapta meg.

Szocialisták és a Heimwehr összecsapása Stockerauban.

Izgalmas órákat élt át az elmúlt héten a Bécs közelében levő Stockerau gyárvaros lakossága és ennek az izgalomnak a hullámai namarosan átcsaptak a környékre, sőt magára Bécsre is. A kora reggeli órákban a stockeraui Held-féle gépgyárban három Heimwehr-munkást vett fel az igazgatóság és amikor ezt megtudta a gyár szociáldemokrata munkássága, nyomban összehívták a bizalmiférfiakat és határozatiilag kimondták, hogy nem hajlandók a három munkással együtt dolgozni. A három munkást felszólították, hogy távozzanak a gyártelepről és mikor ezek vonakodtak, a tulerőben levő szocialista munkások kikergették a Heimwehr három munkását. Ezek azonnal a Heimwehr stockeraui vezetőségéhez fordultak, amely a stockeraui szervezet valamennyi tagját mozgósította, riadót rendelt el és a késő délutáni órákban megindultak a gyár elé. Közvetlen utána a szocialista vándorség is mozgósította csapatait, a hatóságok pedig csendőrséggel és katonasággal zárták el a fenyegetett területet. Már-már kritikussá válhatott volna a helyzet, később azonban az ügy elintézését Bécsbe tették át, mire délután négy óra tájban mindkét oldalon beszűntették a csapatok felvonulását és a nyugalom helyreállott. A gyár valamennyi szocialista munkását kizárta.

Ujult erővel gyilkol a szovjet.

Az elmúlt héten Szovjetországról tizenkilenc halálos ítéletet hajtottak végre. Leningrad mellett négy földmívelő lőttek agyon. Kimri községben, Moszkva közelében, egy lelkész és három egyháztanácsnokot végeztek ki, akiknek vagyonát is elkobozták. Az volt a vád ellenük, hogy tiltakoztak a falu templomának bezárása ellen és a tiltakozás jeléül megkongatták a harangot. A harangzugasra nagy embertömeg gyűlt össze a templom körül és szembeszállott a szovjethivatalnokokkal, akik be akarták szegelni a templomajtót. Bár a kavarodásban senki sem sebesült meg, a vésztörvényszék mégis bűnösnek mondta ki a papot és a három egyháztanácsnokot az ellenforradalom bűncselekményében. A négy halálos ítéleten kívül a vésztörvényszék a falu több más lakosát is súlyos büntetéssel sújtotta. Valamennyien, akik a harangzugasra a templom körül csoportosultak, 4—10 évig terjedő fegyházbüntetést kaptak.

„A fasiszta erősebb és fiatalabb, mint valaha!”

A fasiszta forradalom hetedik évfordulóját egész Olaszország páratlan lelkesedéssel ünnepelte meg. Mussolini lóháton, káplári egyruhájában, a vezérkar kíséretében fogadta a katonaság tisztelgését, a diszszemle után pedig beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy

hiábavaló kísérlet éket verni vagy merényleteket tervezni az olasz egység ellen és *hét év után a fasizmus erősebb, fiatalabb és rendíthetlenebb, mint valaha.* Müssolini végül közölte, hogy az évforduló alkalmából az olasz kormány tízezer közmunkát ad ki négymilliárd költséggel.

Puccs Lengyelországban.

A varsói parlament üléseit az elmúlt héten nem lehetett megnyitni, mert Pilsudszky tábornagy vezetésével száz katonatiszt jelent meg a folyosókon, mire a parlament elnöke november 4-ikére napolta el a gyűlést. Pilsudszky cselekedete mögött állami csínyet sejtene és a diktatúrára való törekvést látják. Varsó utcáin zavargások folytak, amelyeknek nyolc sebesültje van. A helyzetet Varsóban *aggodalmasnak* mondják.

Szülő Géza hazaárulással vádolják a csehek.

Szülő Géza magyar keresztényszocialista képviselő ellen a cseh ügyész *hazaárulás és kémkedés címén vádat emelt.*

A jóvátétel ügye.

A keleti jóvátétel kérdése élénken foglalkoztatja az európai közvéleményt. A külföldi sajtóban sok szó esik a magyar álláspontról és míg az angol lapok meglehetősen tárgyilagos hangon bírálják a párisi tárgyalások menetét, addig a francia sajtó — minden valószínűség szerint a kisantant-államok befolyására — *a legellenségesebb magatartást tanúsítja Magyarországgal szemben és azt a megállapítást igyekszik mindenáron leszögezni, hogy a magyar kormány „makacsága” miatt eredménytelen eddig minden kísérletezés.*

Az angol lapok az igazsághoz hiven megállapítják, hogy a helyzetet a kisantantállamoknak az a követelése juttatta holtpontra, hogy a magyar optánsügyet tárgyalják a jóvátételi kérdés elintézése előtt. Mindaddig egyik fél sem engedett és ha az ügyet Hágába utalják vissza, *ugy kilátástalan lesz a párisi tanácskozások továbbfolytatása.*

A francia lapok jelentései szerint a jóvátételi bizottság legutóbbi értekezletén a cseh és jugoszláv delegátus azt bizonyította, hogy *Magyarországon a gazdasági helyzet lényegesen megjavult, az ország ma kétségtelenül virágzásnak örvend, gyárainak száma a háború óta ötven százalékkal gyarapodott, így sokkal nagyobb erőfeszítésre képes, mint Európa többi állama.* A francia álláspont szerint két lehetőség kínálkozik most: vagy a második hágai értekezlet rendezi a magyar kormány hajthatatlansága miatt függőben maradt kérdéseket, vagy a jóvátételi bizottságot megbízzák, hogy *követelje Magyarországtól mindannak szigorú teljesítését, amire a békeszerződés kötelezi.*

MEZŐGAZDASÁG

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Mire kell különösen ügyelni a fejésnél és a tejkezelésnél?

Irta: Szanyi István, m. kir. fővegyész.

Amíg a tej a tehéntől a fogyasztóig jut, sok kezelési műveletet, sok kézen megy át. Ilyenformán sok mód és lehetőség adódik a tej szennyeződésére, hamisítására és megromlására. A tej ugyanis nemcsak az egyik legfontosabb élelmiszer, hanem az egyik leggyorsabban romló és legkönnyebben hamisítható táplálék is. A tisztátalan, rossz fejés, a helytelen kezelés, a tudatlanság, gondatlanság, néha az indokolatlan nyereségvágy az oka annak, hogy a tej megromlik, szennyeződik, vagy kisebb tápértékűvé válik. A romlott és hamisított tej fogyasztása nemcsak anyagi, hanem egészségügyi kárral is járhat (főleg a csecsemőknel és gyermekeknel).

A fejésnél és tejkezelésnél az egyik legfontosabb követelmény, a *feltétlen tisztaság.* Fejni csak egészséges embernek, tiszta ruhában, vagy legalább is tiszta kötényben, szappannal tisztára mosott kézzel szabad. Legyen tiszta az istálló, a tehén és a fejőke. A fejés alatt nem szabad a teheneket kefélni, mert a szerze szálló por a tejbe is belekerülhet. A tőgyet ne a fejsajtárban hozott vízzel mossuk, hanem egy külön edényből. Ezáltal tiszta marad a fejtőedény, nem szennyeződik be a tej. Másrészt így nem történhetik meg, hogy a tőgymosóvíz feleslege „véletlenül” a fejtőkeben maradjon a tejet vízzel, hamisítottá teszi. A kifejt tejet azonnal vigyük ki az istállóból, mert a tej hamar felveszi az istálló szagát. Iszúrjuk át rögtön a tejet sűrű szűrőn, vagy tiszta fehér ruhán, hogy a fejés közben esetleg a tejbe jutott takarmánytól, szalmától megszabadítsuk azt. Ha a tejet nem visszküldtünk a csarnokba, hűvös helyen tartjuk és öv-
juk legyeketől, macskáktól.

Tartsuk tisztán a tejeskannákat. Sokszor a piszkos kannától savanyodik meg a tej. A tejeskannát forrávízzel, két-kéfével gondosan tisztára mossuk, azután hidegvízzel öblítsük és hagyjuk a vizet belőle kicsepegni.

A tehenet mindig teljesen, megszakítás nélküli fejéssel az utolsó cseppig fejjük ki. Köztudomásu ugyanis, hogy a részletekben fejt tej első része a legsoványabb, az utolsó pedig a legzsírosabb. Ily módon is hamisítható a tej. A törvény teinek csak egészséges tehéntől, megszakítás nélküli fejéssel, egészen kifejt tejet ért, amelyhez sem hozzátéve, sem abból semmi elvéve nincs. Különben a borjunevelésnél is ügyelni kell, nehogy először fejjünk s utána szopjon a fiatal állat. Az először fejt tej sovány lesz, azt a csarnokba, vagy a piacon nem fogadják el, esetleg még is büntetnek érte. A borju pedig igen zsíros tejet kap, amitől gyomorrontást, hasmenést kaphat. A helyes eljárás az, hogy két cseccet teljesen ki kell fejni; kettőt pedig egészen a bőrfunak engedünk kiszóphi.

Feltétlen tisztaság a fejésnél és tejkezelésnél! Ez a legelső és legfontosabb szabály. Csak így lehet kifogástalan izü és jó tejet szállítani. Csak így tudunk vevőket szerezni és azokat megtartani. Munkánk így lesz eredményes és a köz, valamint a magunk részére is hasznosítható.

Minden munkánkban ne a büntetéstől való félelem, hanem az legyen serkentőnk, hogy rendes és tiszta munkával az összességnek, hazánknak javára szolgáljunk.

Termesszünk őszi takarmánykeveréket.

Benes György dr., a Köztelek egyik legutóbbi számban, a következőket írja:

„A szobanforgó őszi keveréket jó erőben levő, gyéngén alkalikus hatású burgonyatalajra a következő összeállításban vetettük: magyar holdanként 5 kg. biborhere, 35 kg. ősziborsó, 35 kg. szöszösbükköny és 7 kg. rozs. A biborherét és az ősziborsót teljesen, a szöszösbükköny részben elpusztította a rendkívüli hideg. A megmaradt rozs és szöszös azonban tavasszal hatalmas fejlődésnek indult. A kifagyott növények helyét hamarosan benőtték és ugy szalma, mint szem tekintetében egészen váratlan eredményt adtak: magyar holdanként 540 kg, rozstól, 230 kg. bükkönymagot és körülbelül 16 mm. szalmát és töreket. A rozs szokatlan magasságra nőtt és szokatlanul hosszú, hatalmas kalászatok hozott, szépen fejlett, nagyszámu szemekkel. A bükköny is ugy megerősödött, hogy a szobanforgó táblák aratása bizony nem ment könnyen, a keveréket, annak erős fejlődését látva, magának hagytam meg. Környékünkön az ősziakat sok helyen kiszántották, ahol megmaradtak, többnyire gyéngén sikerült. Azt, hogy nálunk jó termést sikerült elérni, a szuperfoszfát hatásának tulajdonítom. Az összes ősziakat alá, vetés előtt magyar holdanként, 100 kg. szuperfoszfátot szórattam. Hogy a mentőangyal csakugyan a szu-

perfoszfát volt, azt világosan mutatja az őszi keveréknél elért rozstermés-mennyiség, amely holdanként, az elvetett 7 kg. magból, 540 kg.-ot, tehát közel *nyolcvanszoros eredményt adott*. Ennek előidézője nem lehet más, mint a szuperfoszfát, amelynek szemképző hatása közismert.

A méz értékesítése.

Irta: Kádár Lajos.

Ilyen rövidlélezetű cikkek alakjában el sem lehet mondani azt a sok pepecselést, utánajárást, aggodalmat, anyagi befektetést, szaktudást és munkát, melynek szerencsés eredménye egy-egy jól beérett mézzel telt mézesbödön és mégis azt látjuk, hogy ha az időjárás egy kissé kedvező s valamennyire is türhető a mézhordás eredménye, a méhésznek nagy gondot okoz a termésnek tisztaságára való értékesítése, mert a legtöbb esetben alig kapja meg termésének előállítási árát. A kereskedők arra hivatkoznak, hogy alig van kereslet és így meglehetősen letörlik a méz árát, a pénznélküli szegény méhész pedig kénytelen drága portékáját úgy odaadni, ahogyan veszik.

Kicsiny méhészetek kevés mészhozamát még csak könnyű elhelyezni, de a nagyobb mennyiségnek már csak potom áron akad vevője. A méz legértékesebb értékesítése, ha magunk és családunk táplálására fordítjuk azt. Semmiféle élelmiszer nem bírhat az emberi szervezet nagyobb fontossággal, mint éppen a méz, ez a valóságos „ezerjő“, mely minden alakjában s változatában oly kiváló szerepet játszik a háztartási tételek között s nélkülözhetetlen a szervezetnek. Mint édesítő: elsőrangú cukorpótlék s tésztákban, kávéban, befőtt- és lekvárkészítésnél. A gyermekek kedvelt uzsonnatárgya. Az éhgyomorrra lenyalt kanálka mézet a gyomor orvosságként fogadják. Vértisztító, csontképző, nyálkaoldó, emésztést-rendező, mellfájást szüntető csodabalzsam az, melynek állandó használata sok patikapénzt tart vissza a család-apák zsebében. Hát még a gazdaszennyok hányféleképpen használhatják fel! Mézzel birtokában egy gazdasszony sem jöhet zavarba, hogy mi lesz a vacsora, vagy mit adjon még váratlanul érkezett vendégének a délutáni kávé mellé. Falu- és tanyahelyeken is mindig van a teához elsőrendű és mégis olcsó teasütemény, mely minden tekintetben versenyez a híres „keksz“-ekkel...

A mézfogyasztás terén magának a méhésznek kell jó példát előljárni. Ne mondhasa senki, hogy a méhész fogyasztja a legkevesebb mézet. Asztalunkról a méz sohasse hiányozék. Így van ez a művelt Nyugaton, legyen így nálunk is! Gyermekeink ne csak ünnepek kapjanak különös jutalomképpen egy kis kanálkával, de állandóan és elegendő mennyiséget. A náluk mutatkozó jótékony hatást látva, mások is követik példánkat s egyszerre szaporodik vevőink száma. Ha kávéházban, vendéglőben étkezünk, mindig kérjünk mézet, a vendéglős be fogja szerezni s állandóan ét-lapon tartja, ha keresik. Vasuti állomásokon, étkező kocsikban, hajókon csináljunk neki propagandát. Az ingyentej mintájára a népjóléti intézményeknél. A kórházakban hozzuk divatba az ingyentej kiosztását. Ismerős kereskedőinket állandóan noszogassuk a méznek állandó készletbentartására, árusításra; vizsgai jutalom és versenydíjaként mézet osztogatassunk szét a tanügyi hatóságokkal, cserkészek, leventék, katonaság és turisták ételmezésébe vétecsük fel a mézet, mint a kitartó, fáradságot elhárító tápanyagot, sport- és üdülőtelepeken üssünk dobót a méz érdekében, a városok utcáin és terein, a sétányokon, vásárkor, kirándulások, bucsuk, versenyek, bálak alkalmával csinos bódékban, sátrakkban áruljuk, vagy árultassuk a tetszetősen üvegezett mézet.

A legtöbb méhész kicsinyben adja el mézét. Ugyazáltalán mindenkinek megvan a maga falujában, városában, vidékén a megszokott vásárlóközönsége, kik évenként pontosan felkeresnek bennünket a szokásos 5—10 kg mézért, amennyiből áll egész évi mézszükségletük. Ha ily módon teljes mézészletünket el tudjuk helyezni, az értékesítés

ezen módja nem mondható hátrányosnak, mert kicsinyben mindig magasabb árakat kapunk mindenféle árucikkért, mint a nagyban való eladásnál, csakhogy az sokkal több dolgot ad és a gyakori mérésnél kilogrammonként 5—10, sőt több dekát is elmérünk, elcsurgatunk, mi métermázsák eladásánál már 20—50, sőt 100 kilogrammot is jelent a mi rovásunkra.

A méz eladásával nem kell sietni. Inkább alakítsunk egy tökéletes önszegélyző méhész-szövetkezetet, hogy méztermésünkre a legjobb árak bevétele idejéig előleget kapjunk, ha pénzre van szükségünk, minthogy mindjárt a pergetőből nagy méztömegeket dobunk a piacra s a kínálat túlfokozása folytán mi méhészek magunk legyünk a mézárak lecsökkentésének okozói. Legjobb árakat a gyümölcsszezon megszűnte után érünk el mézünkért, akkor adjuk el tehát azt. Karácsony körül és kora tavasszal a legkapósabb a méz, mert ilyenkor még a méhészek is vásárolják azt, ha tudniillik pergetéskor kapzsi volt valaki s bődöneit is hamarosan és fenéig kiürítette.

Ha azonban kicsinyben, otthon, vagy a környéken nem tudnánk mézünket elhelyezni, akkor *viszonteladók* kell gondoskodni, kik azután nagy tömegben s természetesen olcsóbb árak mellett veszik meg a mézet. Viszonteladással foglalkoznak *egyesek, társaságok, egyesületek és az egész külföld*. Legtanácsosabb olyan *csemegekereskedőkkel* vagy *élelmiszerüzletekkel* lépni egyességre, kik a mézet még mindig étkezési célra veszik és árusítják. Gyengébb minőségű mézünkért *ipari vállalatoktól* kaphatunk tisztességes árakat. A mézértékesítésnek igen praktikus módja a *mézvásárok rendezése*, melyek megrendezéséről a közeljövőben fogom olvasóimat tájékoztatni.

Apró jó tanácsok.

A megnyulósodó bort azonnal le kell fejteni tiszta, erősen kénézett horodóba és a régi horodó kádármesterral kitisztíttatni. A megnyulósodás oka ugyanis a horodó falára rakodott piszokrétegen keresztül.

Gyümölcsösök felújítása alkalmával elvünk az legyen, hogy a régi fák helyére ne ültessünk fiatalokat, mert az a talaj ott már erősen ki van használva. A fiatal fák sora a kivéültek sorai közé kerüljön. Ha a gyümölcsösben az öreg fák közül csak egyesek pusztulnak ki, vagy bármily okból lehetetlen volna az újakat máshova, mint az öregek helyére ültetni, akkor a régi fa tövét minél szélesebben ássuk ki, a tönköt és gyökereket takarítsuk ki és az ültetési gödröt máshonnan hozott, televényes földdel töltsük meg. Ajánlatos másfajú gyümölcsöszt ültetni, mint az előző volt, azaz itt is váltógazdaságot folytatni.

A gyöngytyukok növényeinek közül a kakasokat a tojókótlak következő alapon lehet kiválasztani: A tarajásitak a kakasoknál hátrafelé hajló, a tojókótlak letompított. Az állébegek kakasoknál előlők, fejlettebbek, ékalakuk, míg a tojókótlak kerekdedebbek, kisebbek és az archoz simulók. A kakasok pofabőre ráncos, a tojókótlak ellemben sima. A kakasoknál az állalatti bőrzacsok sötétkék, a tojókótlak fehéreslila. Ezen alapon mielőbb szedjük ki a növényekek közül a kakasokat s meghízalva vigyük piacra, hogy ne fogyasszák a drága téli eleséget.

Fák ültetésénél jó lesz szem előtt tartani azt, hogy a földterület szélére ültetett fák ágai átnyulhatnak a szomszéd területére, melyeket a szomszédnak joga van levágnatni. Ilyen kellemetlenségeknek nem tesszük ki magunkat, ha addig is, míg nálunk törvényes intézkedések ezirányban nem jelennek meg, a német előírásokat tartjuk szem előtt. Ezek szerint a telekkönyvi határtól hat méterre ültetendők a dió, szeder, gesztenye, három és félméterre az alma, körte és cseresznye, két méterre a szilva és barack, egy méterre a törpefák és bokrok.

Télen a tojókótlaknak ne tisztán szemes eleséget adjunk, hanem vegyes eleséget. Így a korpa, árpadara, zabdara és tengeridara keverékéhez adjunk egy kevés hallisztet vagy huslisztet. Ez utóbbiakból 1 tyukra naponta 1 deka számítandó. Zöldség is kifünő hatása: így nagy élvezettel eszegetik tyukjaink az ólban vagy a félszer alatt felfüggesztett kelkaposzta-, illetőleg marhakaposzta leveleit és torzsáját. A zöldséget másod- vagy harmadnaponként a burgonya helyettesítheti.

A szőlő műtrágyázására megfelelőnek mutatkozik katasztrális holdanként 200 kg. szuperfoszfát, 100 kg. kális és 100 kg. mésznitrogén.

Egy kiaknázatlan aranybánya.

Szinte látom, hogyan gömbölyödik mosolygóra kedves olvasóm arca, mikor egy gazdátlan aranybányáról van szó, de aztán mindjárt el is komorodik újra, lemondóan rándít egyet a vállán s kedvetlenül mormogja magában:

— Nem ér az fenét sem, egy sem jut neked abból, majd elhalásszák azt én előlem mások.

Nos hát az ilyen idő előtt elcsüggedő olvasóim kedvéért sietek előre bocsátani, hogy ez az aranybánya olyan nagy, hogy azt nem foglalhatja le csupán a maga számára senki, jut abból mindenkinek, aki csak komoly akaratral kincset akar keresni benne, sőt az a különös sajátsága is megvan, hogy minél többen fognak hozzá a bánya kiaknázásához, annál biztosabb és annál nagyobb a siker.

Itt megint gondolkozóba esik az én nyájas olvasóm és azt mondja magában:

— Huncutságnak kell lenni a dologban, mert ajándékba aranyat sehol sem kínálnak. Aki tudja, hogy hol van, kiszedi azt maga.

Ki bizony, kedves olvasóm, de csak úgy, ha győzi. De meg én sem kínálom azt teljes ajándékba. Olyan aranybánya nincsen a világon, ahol csak zsákokat kell vinnie a bányászoknak s vékával merheti fel a vadonutaj kőművei aranyakat. Nehéz munkával kell bizony kifejtetni az aranyércet s további fáradságos munka után kezd abból kiesordulni az ércolvasztó kemencében a drága tiszta arany.

Nem esigázom tovább a kíváncsiságot, kedves olvasóm, nehogy beleunaj az ígérgetésekbe és olvasatlanul dobó félre ezt az írást, mert bizonylan mondom, rá is vezettek az ígért aranybányára, nem is tagadhatod meg annak létezését és csak rajtad fog függni, van-e kedved munkálkodni abban.

Kedves lapunk október hó 20-iki számában kezdtem már fejtegetni az okserző többtermelés mibenlétét, most annak egyik legkifizetebb, de legjobban elhanyagolt ágára akarom felhívni a figyelmedet s ez a *gyümölcstermelés*.

Ne lökd félre bosszusán a lapot, kedves olvasóm, mikor ezt a szót elolvastad. Nem tettelek bolonddát, mint azt te gondold s nagyon kevés szóval be is bizonyítottam ezt neked. Ha nem is láttad vagy nem is hallottad, de könyvben, újságokban feltétlenül olvastál már felőle, hogy mit jelent *Kecskenének és Kecskeném környékének a gyümölcs-, de főleg a baracktermelés*. Talán egy kis irigységgel a szívedben fel is sóhajtottál ilyenkor:

— Hej! De jó azoknak! De jó volna nekünk is egy kis ilyesféle pótlás a szűkös gabonatermés, vagy gabonárák mellé!

Ha olvastad, kedves olvasóm, a „*Termeljünk-e többet?*” című cikkemet, bizonyonnyal emlékezhetsz még arra a mondásomra:

„Az Uristennek nincsenek édes és mostoha gyermekei.”

Ez így is van. Csak hogy az Uristen értelmet és szabad akaratot adott az embernek. Nem cibál hajánál fogva oda senkit, ahol a jobb léte meztalálná, elég, ha az utat megmutatja hozzá. A közmondás azt tartja ugyan, hogy: *Más kárán tanul az okos, de ez nem zárja ki azt, hogy ez a közmondás megfordítva is igaz, sőt az még okosabb, aki a más hasznán tanul!*

Más népek, más nemzetek élnek is ezzel a jó magyar közmondással s el nem mulasztanak egyetlenegy alkalmat sem, hogy a más hasznán okulva, maguk is haszonhoz jussanak, csak egyedül a magyar az, aki még a *maga kárán sem akar tanulni*. A régeket nem is említve, hány ember él még az újabb nemzedékből is szerzte e hazában, aki így gondolkozik:

— Mit értenek ahhoz az urak? Így láttam az apámtól, így csinálta a nagyapám is, majd csak eléldergélek így én is holtig.

Ez mind igen szép dolog, kedves jó magyarom, de azt elefelejtet, hogy ma már nem kell csoda ahhoz, hogy ésszel, akaratlall valaki többre vigye, mint ami volt hajdan s könnyen lehetséges, hogy az az uriember, aki oktattai, a bajból kirántani akar téged, éppen onnan, a te körödből származott, ott

ét köztetek, ott látta a bajaitokat, de a tudás tágabb látókört nyitván meg előtte, nemcsak a bajodat látja, hanem *látja a ki-vezető utat is belőle*. Hidd el nekem, édes jó barát magyaram, az az uriember, aki oktattai akar téged, sokkal jobban tudja, hogy mi a bajod neked, mint temagad, de nem foghatja meg a kezedet, hogy ráveessen a helyes utra, ha te magadtól nem indulsz utána. Avagy, ha beteg vagy és már sem a rokonok, sem a szomszédok, sem a javasasszonyok nem tudnak segíteni rajtad, miért hívsz utoljára mégis csak orvost? Hiszen az is uriember, hogy tudhatná az azt, hogy mi a bajod neked?

— Az más, — válaszolsz te erre, — hiszen az annak tanult mestersége, értenie kell hozzá! — Tanult mestersége? Az igaz, de honnan tanulta? Nem olvastad te azt soha a bibliában, hogy az Uristen orvost is teremtett. Az orvosi tudomány is csak úgy keletkezett, hogy okosabb, értelmesebb emberek lejegyezték azt, amit Jónak tapasztaltak s az utána jövők megtanulták tőlük. Hát a földművelés terén nem lehetnek ilyen lejegyezni és megtanulni érdemes dolgok? És ki fogja azokat előbb tudni? Az-e, aki többet olvas, többet tud, többet lát, többet tapasztal, vagy te, aki talán még a falud vagy városod határára sem voltál túl, megszületté a magad kis birtokán, élsz ott és meg is fogsz halni évről-évre várva azt, hogy mikor lesz jobb világ? Mikor lesz? Akkor, majd *ha azt a jobb világot a maradiságot félretéve, okulva, tanulva, mások tapasztalataival megbecsülve, saját rögeszmédet sutba dobra, de saját magad meg fogod teremteni*. Vagy elefelejtet már, hogy az Isten is azzal bocsátotta el a paradicsomból kiűzött Ádámat: „*Segíts ember magadon, én is megsegítlek*.”

Abban tehát nincs igazad, hogy nem értenek az urak a te dolgozodhoz semmit. De abban még úgy sincs, hogy ahol megélt az apád, megélt a nagyapád, ott te is meg fogsz élni. De hogy élsz, de hogy élsz, te magad is mosolyogni fogsz ezen az állításon, csak egy kicsikét is gondolkozzál rajta. Ha én mindazt elmondanám, hogy miért nem élsz meg, az egész újság is kevés lenne az én mondomkám befogadására. Reád bízom tehát a saját állításod megcáfolását. Sok segítség sem kell hozzá, csak emlékezz rá vissza, hogyan folytak a dolgod az apád házában a te gyerekkorodban, aztán pedig nézz szét a te otthonodban és lásd meg a különbséget. Nem is a gyerekeidre bízom a választást, hanem terem megadóra, hogy hogyan esnek az neked, ha minden átmenet nélkül, máról-holnapra le kellene mondanod a megszokott dolgaiddról, szerény szórakozásaidról s élni úgy, amiben ők éltek. Abba kellene hagynod mindent, amit a tudomány, a haladó emberi ész azóta létrehozott részint azért, hogy segítsen neked a dolgozod végzésében, részint a fáradságod kipihenésében, vagy a testi erődbe fenntartásában? Ugy-e nehéz lenne? Pedig ám mindez pénzbe kerül és nem is kevésbe, amire a te apádnak, nagyapádnak sohasem volt gondja. Honnan veszed a költséget milderre, de főképp azokra, amiket a gyerekeid kérnek, esetleg követelnek, ha nem akard belátni, hogy neked igen is többre van szükséged, mint volt az apádnak, a haladó ember ész azóta létrehozta pedig többet ma sem terem. Gondolkozd meg tehát arról, hogy honnan kerithess elő olyan jövedelmet, amelyről apádnak, nagyapádnak sejtelmé sem volt. Gyere tehát utánam abba az aranybányába, ahová vezetni akarlak, jut ott még neked is, csak komolyan fogj hozzá.

A gyümölcstermelés egy olyan kiapadhatatlan és kianázhatatlan kincsébányája lehetne ennek a szép országnak, mely hajdan *tejjel-mézcel* folyó volt, ma pedig *siralom völgye* lett, mely a gabonatermelés és állattenyésztés után a legnagyobb anyagi sikert mutathatná fel, ha úgy *font*, mint *lent* olyan gondot fordítanak rája és úgy karolnák azt fel, amint megérdemli.

Tekintve azt a megmérhetetlen veszteséget, amelyet különösképen egy a tűzi, mint a haszonfa dolgában mért reánk Trianon az ő átkos békéjével, az állam mértföldeket lépő eszmákkal iparkodik a hiányon segíteni és erősíti, másokkal is erdősített minden lehető és lehetetlen helyen.

Magya az eszme szép és jó. Ezen a megcáfolatlan tényen nem változtathat az sem, hogy a kivitelbe néhol csunya gikszerék csuszak be. Hogy mást ne említsék, például a mi vidékünket a szó legvalószínűbb értelmében elárasztják fenyegetéssel, holott ha előfordul is a vidéken egy-egy elárvult, sorsüldözött fenyegetés, az harminc-nyegen év alatt nem fejlődik annyit, mint az akác tíz év alatt. Nem tudom tehát megérteni, miért ne termelhetne ez a vidék továbbra is akácot, mely legalább is kilencven-kilencvenöt megeredési százalékos mutathat fel, míg a fenyegetés öt százalékos sem ér el sehol? Pedig

Legmodernebb golyón szaladó sülyesztős Central-Bobbin
Varrógépeket
csodás kivitelben, havi 20 P részletre szállítunk.
Láng Jakab és Fia,
varrógép nagy raklára
Budapest, József-körút 41.
Cimre ügyelni! — Képes árjegyzék ingyen. — Alapítva 1869.

az akác akár szerszám-, akár tüzfának legalább száz százalékkal ér többet, mint a fenyő. A kiscsereleléssel az esztendőnk mulnk, a területek maradnak továbbra is kopárak.

Nem akarom azonban más malmára hajtani a vizet az akác tulságos felpártolásával. Nem erre van nekünk most igazán szükségünk! Ha már minden áron erdősíteni akarunk, miért nem létesítünk gyümölcsfa erdőket? Igaz, hogy a levágott sertésnek minden részecskéje izletes portéka, de csak akkor látjuk hasznát, mikor már megszűnt élni. A szarvasmarha és a juh élteben is igen számottevő haszonhoz juttatja a gazdát, talán nagyobbhoz, mint amit az a hus ér, amit a levágása után szolgáltat. Ezen a címen még senkinek sem jutott eszébe, országszerte teljesen egyoldalú állattenyésztést propagálni. Csodálatos dolognak tartom tehát, hogy az intéző köröknek mindezt meg nem jutott eszébe, hogy az erdősítést ott, ahol lehetséges, gyümölcsfa-csemetékkel eszközölné.

Akarmelyik erdei fa éppen egy helyet foglal el bárhol, mint a gyümölcsfa. A kifejlődésének is idő kell — talán sokkal több — mint a gyümölcsfának. A fejlődési ideje alatt azonban a gazda teljességgel semmi hasznot nem lát belőle, míg az okszerű gyümölcsfatermelésből kiszámíthatatlan haszon háramlana az országra, mint a lakosságra. Mikor pedig kitermette magát az a gyümölcsfa, a fájának éppen úgy hasznát látánk, mint bármi más fának.

Nem létezik az a gyümölcsfa, melyet legalább tüzfának fel ne használhatnánk. De a diófával, körtefával, cseresznyefával melyik más haszonra veszi fel a versenyt?

Közös érdekről lévén szó, az államhatalomnak kezét kell tehát fognia a társadalommal, a gazdaközönsséggel és nem fenyőt ültetni, — mely csak évente egyszer szükséges, karácsonykor — hanem mentül több gyümölcsfát.

Aki nem tud arabusul, miért akar mindenáron arabusul beszélni? Édeskeves terület van ebben a csonka hazában olyan, amely belesik a fenyőfa valódi zónájába, de egyetlen talpalatnyi sincs olyan, ahol egyik vagy másik gyümölcsfa haszonnal ne volna termelhető.

Akár alföld, akár hegyvidék, miért nem ültethetné be az utjai mentét csimölcsfával? Talán több hasznot hajt az a néhány akác vagy fűz, ami ott szomorkodik — ha ugyan egyáltalában van? Nem, egy fillérral sem. Vagy talán több aranyt ad a fáradt utasoknak? Nem, egy talpalattnyival sem. Hát akkor miért nem? Talán sajnáljuk azt a néhány szemet, amit egy-egy fáradt utas a szomszja csillapítására leszakítana róla? Ez nagy lelketlenség volna, éppen nem méltó a magyar barátságához. De meg különbben is nagyon könnyű segíteni rajta. Ültessünk minél több gyümölcsfát. Változtassuk át az egész országot egy újabb paradicsomkertté, amelyben ne legyenek tiltott fák s akkor nem veszi majd észre senki azt a pár szem gyümölcsöt, amit az arrajáró egyik vagy másik fáról leszakított.

Az alföldi tanyák környéke milyen bájos képet nyújtana, ha gyümölcsösökkel volnának azok körülveve. A most legelőnek használt meredekebb domboldalak közt igen kevés van olyan, amelyet be ne lehetne állítani gyümölcsfával. Nincs olyan gazda akár az alföldön, akár domb- vagy hegyvidéken, akinek ne volna a földjén egy-egy kiszögelés, mesgye, határ vagy más egyéb, ahol legalább egynéhány gyümölcsfát el ne helyezhetne. És hogy még sem teszi, ezzel lényeges kárt tesz először magának, másodsor hazájának. Európaszerte nincsen még egy olyan terület, mely a gyümölcsfatermelésre olyan alkalmas lenne, mint a mi szép hazánk, mégis erre fordítunk legcsekélyebb gondot. Nincsen olyan áru, amelynek olyan könnyű lenne piacot keresni, mint az igazán szép és izletes gyümölcsnek, mégis Kecskemét vidékének kivételével éppen ebből állig van kivételünk, sőt igen tekintélyes behozatalra szorulnak.

Nem jó gazdálkodás ez olyan nehéz viszonyok közt, mint amelyeket most élünk. Hagyjunk fel tehát a régi nemtörődömséggel, ne engedjük továbbra is ott maradni a porban csillogó aranyat, hanem ragadjuk azt ki onnan s tegyük méltó helyre, az igaz értékeink közé. Virágoztassuk fel gyümölcsfatermelésünket úgy, amint azt lehet s amint az megérdemli.

S ha aztán majd egyszer lesz sok, nagyon sok gyümölcsünk, ne ijedjünk meg tőle, hogy mit csinálunk vele. Akad annak helye, akárhol termett is, akármilyen fajta. Ha pedig valaki mégis nagyon fel volna akadva, az se busuljon sokat, majd rövidesen — ha lesz megint egy kis ráérő időm — elmondom én neki, hogy csak az adósságból jó, ha mentül kevesebb jut, máskülönbben egy van többet ér száz nincsenl. Mindenekelőtt pedig előbb iparkodjunk megfogni a medvét, aztán majd ráérünk a bőrére akadni.

(—h—s.)

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG GAZDATÁRSADALMI HIREK

A szeszfőző szövetkezetek kongresszusa.

A Gyümölcsértékesítő és Szeszfőző Szövetkezetek legutóbb Budapesten Hoyos Miksa gróf elnöklésével országos kongresszust tartottak, melyen a pénzügyminisztérium és a földmivvelésügyi minisztérium is képviseltette magát. Hoyos Miksa gróf megnyitóbeszédében tiszta képet nyújtott a gyümölcsesszkoncentráció (összevonás) alapföndolatáról, szükségességéről s mai helyzetéről. Faragó László, a Békési Szeszfőző Szövetkezet elnökgazgatója rámutatott a termelés és értékesítés bajjaira s azokra a feltételekre, melyek mellett a gyümölcsesszkoncentráció feladatainak a piac becsületessé szolidaritásának s az exportlehetőségeknek megteremtését jelölte meg. A pénzügyminisztérium képviselőitelen jelenlévő Batory Oszkár dr. osztálytanácsos minden fontosabb kérdésre felvilágosítást adott és kijelentette, hogy a gyümölcsesszkoncentrációra vonatkozó alaprendelet módosítása meg fog történni. Ez befejezett dolognak tekinthető — mondotta — s minthogy a kongresszus impozáns többsége a koncentráció fenntartása mellett foglalt állást, kívánatos, hogy a pénzügyi közegek különösen a kis szeszfőzővállalatokat támogassák felvilágosításukkal az új üzemi könyvek felfektetése és vezetése tekintetében, hogy ezzel is elősegítsék és megkönnyítsék munkájukat. Sőt kívánatos, hogy a pénzügyi közegek a szeszfőzővállalatokkal való érintkezésük kapcsán a koncentráció szükségességéről is meggyőzzék a kisebb vállalatokat. Végeredményként kimondták, hogy a kongresszuson kifejezésre jutott elvek értelmében működő gyümölcsesszkoncentrációra szükség van.

A mezőgazdasági munkások szociális biztosítása.

Pécs mezőgazdasági bizottsága Visnya Ernő felsőházi tag elnöklésével legutóbb illeszt tartott, amelyen Köberling Nándor dr. városi tanácsos előadása alapján a társadalombiztosító intézményének a mezőgazdasági eselédekre és munkásokra való kiterjesztésének kérdésével foglalkozott és egyhangulag kimondta, hogy a mezőgazdasági eselédeknek és munkásoknak az Országos Gazdasági Munkáspénztár keretében való eddigi biztosítását kielégítőnek nem tartja és szociális szempontból feltétlenül szükségesnek véli, hogy ezt a népréteget betegség, rokkantság és elagottság esetére ugyanolyan módon biztosítsák, mint az ipari munkásságot. Megállapítja azonban a mezőgazdasági bizottság, hogy a kérdés megvalósítására a mezőgazdaság súlyos és válságos helyzete miatt a jelenlegi idő nem alkalmas.

Gazdasági tanárok továbbképző tanfolyama Szarvason.

A gazdasági tanárok részére a szarvasi m. kir. középfoku gazdasági tanintézetben továbbképző kertészeti-szőlészeti tanfolyamot rendezett a földmivvelésügyi miniszter. A tanfolyam két részletben, még pedig márciusban három hétig, október hóban két hétig tartott. A tanfolyamon tizenöt tanerő vett részt, kik nagy szorgalommal dolgoztak az előadásokon és a gyakorlatokon. A szőlőmivvelést Csabai Kálmán tanintézeti igazgató, a gyümölcskertészetet Cserey Lajos kertészeti főintéző, a konyhakertészetet Limbacher Károly kertészeti tanácsos adta elő. Az október hó 20-án megtartott vizsgán a miniszter képviselőitelen Cserehokosy Ferenc dr. miniszteri osztálytanácsos vett részt, megjelent ezenkívül Pesthy Béla gazdasági akadémiai igazgató és Torday László központi gazdasági tanár.

A földmivvelésügyi miniszter Barcon.

Mayer János földmivvelésügyi miniszter az elmúlt héten megtekintette a Délmagyarországi Gazdatárház Szövetkezet bari raktaírait. A miniszter, akit Deák Horváth Dénes, a szövetkezet igazgatóság tagja kalauzolt, megnyugvással látta, hogy az évek óta sürgetett Gazdatárház Szövetkezet eszméje

Rádió- és alkatrészek, gramofon és alkatrészek gyári árban. Nagy javítóhely. Gyermekeknek és világhírű The Whitworth-kerékpárok, sülyesztős Central-Bobbin varrógépek 10 évi jótállással kedvező részletre.

LÁNG IMRE, mérnök, Budapesti, Teréz-körút 3/n. sz.
Kérjen árjegyzéket, csak írja meg miről.

Barcsen már megvalósult és hogy betekínthetett az első ilyenféle Intézmény szervezetébe. Nagy figyelmet szentelt a fűrészárakban felhalmozott áruknak. Személyesen vizsgálta át a standardizozott gabonakészleteket és érdeklődött a burgonya exportcélokra való feldolgozása iránt. Végül elismerésének adott kifejezést a látottak felett és hangsúlyozta azt a meggyőződését, hogy a *Gazdatiszár Szövetkezetek hasznára lesznek a mi nehéz gazdasági élethek.*

Hazaérkeztek Németországból a magyar csereifjak.

A magyar-német gazdasági csereakcióval ez év tavaszán Németországba utazott magyar gazdasági *Tölgyes István* dr. m. kir. gazdasági tanácsos, a Magyar Gazdaságosság titkárság vezetésével október hó 31-én, csütörtökön délelőtt érkeztek meg a berlini gyorsvonattal Budapestre. A magyar gazdasági felület töltötték német földművelésügyi tanácsosként és mielőtt hazaindultak volna, hosszabb tanulmányutat tettek, melynek során *Halle, Leipzig* és *Berlin* városok nevezetességét is megtekintették.

Téli gazdasági iskolai záróvizsga Mátészalkán.

A *Mátészalkai Téli Gazdasági Iskola* most tartotta évről évről vizsgáját *Rácz Mihály* akadémiai tanár elnöklésével. Az intézet első növendékei vizsgáltak, akik most kerülnek ki az életbe. A két évi tanulás megfelelő szép eredményt tudott felmutatni. A tanfolyamon résztvevő hallgatók kitűnő tanulmányi eredménye elsősorban *Vajna István* tanár érdeme. A vizsgával kapcsolatosan termelvény-kiállítás volt, amelyet *Ortutay Gyula* vezetésével szakbizottság bíralt felül.

A vagyonváltásbuza ára.

A pénzügyminiszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértően a *vagyonváltásbuza* árát november hónapra 21 pengőre állapította meg métermázsánként. A *vámgabona* ára novemberre: buza 21 pengő, rozs (kétszeres) 15 pengő, árpa 18 pengő, tengeri 17 pengő, zab 13 pengő, köles 11 pengő, tatárka 18 pengő, ocsu (konkoly) 10 pengő métermázsánként.

Traktorkezelői tanfolyam Győrött.

A *Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara* a m. kir. Fa- és Fémipari Szakszolgálat *traktor-, magtisztító-, stb. gépkészítő tanfolyamot* rendez. A tanfolyam *november hó 18-án* kezdődik és *december hó 7-én* végződik. A tanfolyamot abból a célból rendezik, hogy az azon résztvevők az okkeri talajművelés és a géperezési szántás alapvető ismereteinek, valamint a motor, a traktor, a traktorokék, magtisztítógépek, eséplőgépek, stb. szerkezetének megelőző ismertetése után a mezőgazdaságban alkalmazott traktorok és egyéb gépek működését, gyakorlati helyes kezelését, üzemi karbantartását és leggyakrabban kihasználását, elméleti és gyakorlati oktatás útján megismerhessék. A tanfolyam hallgatója lehet minden fizényvelődiék életévét betöltött egyén, aki a traktorok és egyéb mezőgazdasági gépek kezelésével vagy vezetésével kíván foglalkozni, ezek közül elsősorban figyelembe veendő a mezőgazdasági gépek tulajdonosai vagy ezek családtagjai, a gazdasági alkalmazottak és esetleg a már eddig is tényleges alkalmazásban álló mezőgazdasági traktorkezelők. A tanfolyamra jelentkezni lehet személyesen vagy írásban — *15 pengő beiratási és tandíj egyidejű befizetése mellett* — a *Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamaránál*, Győr, *Bissinger-sétány 32. szám* alatt. *Jelentkezési határidő november hó 16-ig bezárólag.* Lakásról és ellátásról a tanfolyamon résztvevők maguk tartoznak gondoskodni, a lakás és ellátáshoz jutás megkönnyítése céljából a kamara igazgatósága a tanfolyamon résztvevőknek segítségére igyekszik lenni. A tanfolyam befejeztével a hallgatók vizsgát tehetnek, akik a vizsgát sikerrel kiállították, bizonyítványt kapnak.

Rothermere lord távirata a kormányzóhoz. *Rothermere* lordtól a következő távirat érkezett *Horthy Miklós* kormányzóhoz:

„Csak most értesültem a fiát ért súlyos balesetről. Kérem, engedje meg, hogy úgy főméltóságodnak, mint családjának legnagyobb rokonérzésemet fejezzem ki s egyben őszinte reményemnek adjak kifejezést, hogy fiának erős szervezete gyorsan és teljesen le fogja győzni a sajnálatos baleset következményeit.“

A lord táviratára a kormányzó meglehangú viszont táviratban válaszolt.

Schandl Károly dr. átvette a TESz emlékérmét. A *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* népes küldöttségben kereste fel *Schandl Károly* dr. ny. államtitkárt, az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatóját, hogy átnyujtsa neki a TESz tizéves évfordulóján alapított érdemkeresztet és díszoklevelet. *Szontagh Tamás* meleg szavakkal üdvözölte *Schandl Károly* dr.-t, kérve, hogy munkásságával továbbra is támogassa törekvéseit. *Schandl Károly* dr. keresetlen szavakkal mondott köszönetet. Hangoztatta, hogy a társadalom szervezetlenségére volt az oka annak a súlyos csapásnak, mely az országot érte, s hogy ez meg ne ismétlődhessen, *arra garancia a TESz nemes célja és működése.* A maga részéről iparkodni fog a TESz újjáépítő munkájában közreműködni és ehhez a munkához a *Faluszövetség és a szövetkezetek támogatását is biztosítja.*

Népházavató ünnepség Gindliesalád községben. Nagyszabású ünnepség keretében avatta fel a gindliesaládi helyi Faluszövetség a földművelésügyi minisztérium és a Szövetség erkölcsi és anyagi támogatásával létesített nagyszabású népházát, és ezzel kapcsolatban a helyi leventeegyesület zászlaját szentelte fel. A nagyszabású ünnepségeken megjelentek *Pesthy Pál* ny. igazságügyminiszter, a kerület országgyűlési képviselője, a földművelésügyi miniszter képviselőiben *Grabovszky Miklós* miniszteri tanácsos, a Faluszövetség képviselőiben *Balogh Gyula* igazgató. Az Országos Testnevelési Tanács képviselőiben *Gulácsy József* tábornok, azonkívül *Jankó Ágoston* főispán, *Sécevald Oszkár* alispán, *Szongott Edvin* főszolgabíró, azonkívül a vármegye, a járás és a környező községek vezetői és községe. Az ünnepség a vallásfelekezetek istentiszteleteivel kezdődött és a leventeszázlót a róm. katolikus, a református és lutheránus templomokban külön szentelték fel. A felavatandó népház dísztermében *Zsigmond Elemér* főjegyző megnyitó beszédével kezdődött a tulajdonképeni ünnepség, aki a népház létesítésnek történetét ismertetve. Ezután *Pesthy Pál* mondott *nagyhatású ünnepi beszédet, amelyben a falusi népházak nagy nagyhatalmú ünnepi beszédet, amelyben a falusi népházak nagy nemzeti jelentőségét méltatta.* A nagy tetszéssel fogadott ünnepi beszéd után *Grabovszky Miklós* Mayer János földművelésügyi miniszter üdvözlétet tolmácsolta, majd *Balogh Gyula* mondott beszédet. Ezután a leventeszázlót rudjába a megjelent előkezők szászölveket vertek.

Felavatták a dombóvári gimnáziumot. Október hó 29-én délelőtt avatták fel ünnepélyes keretek között az új dombóvári gimnáziumot. A felavatáson *Klebsberg Kunó* gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter és *Virág Ferenc* megyéspüspök is megjelent. Az iskolát *Virág Ferenc* megyéspüspök avatta föl, majd pedig *Klebsberg Kunó* gróf kultuszminiszter mondott beszédet. A gimnázium felavatása után Dombóvár képviselőtestülete díszközgyűlést tartott, amelyen átnyújtotta *Klebsberg Kunó* gróf kultuszminiszternek Dombóvár díszpolgári oklevelét. A miniszter nagyhatású beszéddel köszöntötte meg a dombóváriak bizalmának szép megnyilatkozását.

Mindszentek-napja a csurgói tanítóképzőben. Szépen ünnepelte Mindszentek-ünnepét a csurgói tanítóképző intézet. Az ifjúság reggel kilenc órakor szentmisét hallgatott. A délutáni ünnepély előtt a cserkészek virágot ültettek *Czibor János* igazgató, *Dittér Ferenc* tanár és *Elbl Károly* II. éves növendék sírjára. Délután öt órakor az intézet énekkara a hősök emlékszóbránál *Hoppe Dezső*: „Gyászdal“ című énekét adta elő. A szobortól a temetőbe ment a kar, ahol először *Zsakovszky*: „Könnyet ejt bús szemünk“, utána *Kereh Ferenc*: „Békén nyugodjál“ és végül *Hoppe*: „Gyászdal“-át énekelte az ifjúság. Ezután *Horváth József* és *Dubravce*: *József* cserkészek késő estig gyertyát égettek e fent említett strob felett. November hó 2-án az intézet r.-k. növendékei résztvettek az elesett hősekért tartott szentmisén.

Kineveztek az új főispánokat. A kormányzó mult csütörtökön nevezte ki *Erdőhegyi Lajos* dr. országgyűlési képviselőt *Szabolcs és Ung* egyelőre egyesített vármegye főispánjává, *Feilitzsch Berthold* báró, kamarást, Bihar vármegye főispánját, pedig ezen állásában való meghagyása mellett *Békés vármegye főispánjává* nevezte ki a kormányzó. *Kovacsics Dezső*, *Békés vármegye főispánját*, a kormányzó buzzog szolgálatainak egyidejű elismerése mellett saját kérelmére felmentette.

Sztranyavszky Sándort beiktatták az orosházi evangélikus egyházközség felügyelői székébe. Az orosházi evangélikus egyházközség október hó 31-én, csütörtökön délelőtt diszgyűlés keretében iktatta be felügyelői tisztjébe Sztranyavszky Sándor helygüi államtitkárt. Az ünnepi istentisztelet délelőtt tíz órakor kezdődött az orosházi evangélikus templomban és azon az orosházi evangélikusokon kívül szép számban jelentek meg a község luteránusai. Az oltári szolgálatot Kovács Ándor esperes végezte s a beszédet Kálmán Rezső lelkész mondotta. A beiktató szertartás után Sztranyavszky Sándor mondott nagyszabású beszédet, amely után a gyülekezet nagy lelkesedéssel ünnepelte új felügyelőjét.

Énekünnepély a reformáció évfordulóján. A reformáció kévi évfordulóján is nagyszabású emlékünnepély volt az ország prótestáns templomaiban. Budapesten az istentiszteletek után a Vigadóban volt ünnepi összejövetel, amelyen a megnyitóbeszédet Raffay Sándor evangélikus plébános mondotta. Geduly Henrik Tízsa kerületi evangélikus püspök nagyszabású ünnepi beszéde után Szabó Sándor országgyűlési képviselő tartott előadást. A budapesti református egyház énekara zsoltárokat énekelte. Az ünnepséget vezé Csécsi Nagy Imre nyugalmazott altábornagy beszéde rekesztette be. A vigadói gyűlésen kívül a Deák-téri templomban és a Szilágyi Dezső-téri református templomban volt ünnepi megemlékezés.

Pestvármegye közgyűlése elbucszott Agorasztó alispántól. Október hó 29-én, kedden délelőtt tartotta meg Pest-vármegye utolsó közgyűlését, melyen elbucszott a vármegye közönsége Agorasztó Tivadar alispántól. A nyugalombá vonuló alispánt a kormányzó másodosztályú magyar érdemkereszttel tüntette ki. A közgyűlés alkalmával Prónay Dezső báró, majd Váry Albert köszönte meg Agorasztó Tivadarnak eddigi működését, amellyel azután a közgyűlés be is zárult. Pest-vármegyének ez volt az utolsó közgyűlése. Miskolc- és Csongrád-vármegye törvényhatósági bizottsága is a napokban tartotta utolsó közgyűlését.

Három unokájára gyűjtotta rá a házat egy öreg gazda. A Zalamegyében lévő Monostorapáti községben Török Fodor Károly nyolcvannégy éves gazdálkodó ittas állapotban felgyújtotta fiának házát, amely a tűzben, a hozzátartozó melléképületekkel együtt teljesen elpusztult. Ifjabb Török Fodor Károlynak három gyermeke is az épületben volt, akiket azig tudtak kimenteni a lángokból álló házból, Idősebb Török Fodor a gyújtogatás után a szőlőbe menekült, ahol felakasztotta magát.

Gazdaggyűlés Horton. Népes értekezlet keretében tárgyalták meg a horti gazdák november hó 3-án, vasárnap azokat az időszerű gazdakérdéseket, amelyek megoldásától magában függ a falu mostani legyengült gazdasági helyzetének fellendülése. Az új iskola nagytermét zsufolásig megtöltötte helybeli és környéki gazdák előtt Mahunka Pál horti plébános a szövetkezeti kérdések fontosságáról, különösen a tej- és baromfitenyésztő szövetkezetekről beszélt, mint olyanokról, amelyek a falu népének új jövedelmi forrást jelentenek. Utána Szekeres László dr., a Faluszövetség főtitkára, a gazdasági szervezkedés szükségességét hangoztatta, amely főként a gabonaértékesítés terén fogja éreztetni jótékony hatását, mert a mai szervezetlen gazdatársadalom nehezen tud megbirkózni az értékesítés nyomasztó kérdéseivel. Budó János főjegyző lendületes szavakkal emlékezett meg a falusi gazdatársadalom öntudatra ébredéséről és összefogásáról a Faluszövetségben. Az elhangzottak fölött vita indult meg, amelyhez Kiss T. István, Cibolya János és még mások szölköztek hozzá. A gazdaggyűlés egyhangulag kimondotta csatlakozását a Faluszövetséghez. A szépen sikerült gazdaggyűlés Budó János zárószavával ért véget.

Hogy ha én is...

Hogya én is két ibolya lehetnék,
Kis kertedbe minden reggel kinyílnék.
Minden reggel feltűzhetnék kebledre,
Barna kislány, fájó szívem szerelme!

Minden reggel, ha kebledre feltűznél,
Mint a kedves virágodat becézni,
Gyöngyharmatként hullna könnyem kebledre,
Barna kislány, fájó szívem szerelme!

PÁLINKÁS JÓZSEF (Dunapentele.)

Új gyógypedagógiai intézet Kisújszálláson. Vass József dr. népjóléti miniszter a Békés-vármegyei Pártfogó Egyesület bevonásával Kisújszálláson új gyógypedagógiai intézetet létesített. Az intézetet ünnepélyes keretek között avatták föl október hó 27-én, vasárnap. Az ünnepségen a minisztert Pettkő-Szandauer Aladár államtitkár képviselte. Az új gyógypedagógiai intézetben százharmincöt hibástestű gyermek nyer elhelyezést.

Fölgyűjtött egy falut egy bolond lány. Cseh jelentés szerint a Morvaországban lévő Caskau községben az elmúlt hetekben egyhátsútnál tűzenneg alkalommal pusztított tüzvész. A csendőrség erélyes nyomozást indított a gyújtogatók ellen s több gyanúsítottat letartóztatott. Végre is egy tizenéves gyengélméjű leány személynében fogták el a tettest, aki elfogatása után elmondotta, hogy ő gyújtotta fel a falut, mert öröme lett a tűzben. A gyújtogatás révén több, mint tizenhat ház leégett és a kár összege két millió cseh korona.

Patkányok, egerek és mezei egerek irtására legjobban ajánlható a „Ratinol” irtóanyag, mely fertőző betegséget plántál az ifjító állatfaj közé és gyökeresen kiirtja. Más állatra vagy emberre nem ártalmas. Ugyanitt beszerezhetők „Russin”-féle sváb-, ruszói-, hangya-, csótányirtószerek is. Postaszékhelyi hely: Ratinol laboratórium, Budapest, VII., Murányi-utca 35.

Kilöttek az első próbarakétát. A magyar származású Oberth tanár október hó 28-án délután Berlin egyik külvárosában kilötte a világűrarakéta mintájára készült kis próbarakétáját. A rakéta néhány pillanat alatt felrepült a felhők közé, majd pedig az indító erő megszűnése után, kinyílt a rakétára erősített ejtőernyő és a rakéta lassan visszaereszkedett a kilövés helyére. A kísérlet célja kizárólag az ernyőszervezet kipróbálása volt. A professzor azt hiszi, hogy november végén már kilöheti a Keleti tenger partjáról az első világűrarakétát.

Vass József népjóléti miniszter huszonöt esztendővel ezelőtt.

A miniszter a kép jobbszélén áll.

Tíz pár csókot egyvögéből.

Tíz pár csókot egy vögéből
a legedesebbjéből,
Rúadást is
Feleség
Nekem ennyi
Nem elég.

Csak egy virág, ha tarka,
Usak egy asszony, ha barna.
Barna kis
Feleség,
Szived, szemed,
Ajkad ég.

Ölelj, ölelj angyalom,
Ha ölelsz azt gondolom,
Hogy én még
igy élve,
Féltrepülök
az égbe.

Oltsuk el már a gyertyát
Mert azt ingyen nem adják.
A gyertya
Dérága,
Minek ég itt
Hiába.

Rázásodjunk haj, haj
Rázásélet kutyabaj,
Mindig szép,
Mindig a'
Leggel, dében,
Ejszaka!

Izorthy Miklós
Édes apánk,
Magyarország édes anyánk!
Lesz még ország, szép
ország, lesz még
Magyarymagyarország!

MAJOR KÁROLY, (Somogyuszil.)

Hiteltelen közvetítők jelentkeztek a hízalási hitel-
akcióhoz. Az Országos Központi Hitelszövetkezet egyes
esetekből eredően figyelmezteti a gazdaközönséget, hogy
a hízalási hiteket kizárólag a szövetkezetek útján lehet
igénybe venni. Ne álljanak szóba tehát a gazdák semmiféle
közvetítővel, mert az felesleges és zavarja a hitel ki-
utalását.

Hatvankettedik esküvőjén tartóztattak le egy szélhámost.
Lengyel jelentés szerint a Varsó közelében lévő Vácel város-
kában mult esütörtökön letartóztatták Morris Baskin lengyel
származású angol állampolgárt, aki üzletszerűen vett feleségül
lengyel leányokat, akik az Egyesült Államokba akartak kivándor-
olni. Baskin már hatvanegynéhány leányt vett el feleségül,
akiktől rövidesen az esküvő után elvált, miután jelentékeny ösz-
szegyet vett fel az álházasságért. Baskint éppen akkor tartóztat-
ták le, amidőn hatvankettedik menyasszonyát vezette az anya-
könyvvezető elé. Baskin azt állítja, hogy a hatvanegy régi ház-
asszerit csak álházasság volt, de az utolsó menyasszonyát igazán
szereit és feleségül is akarta venni.

Hármas öngyilkosság egy pesti szállodában. Ok-
tóber hó 26-án, kedden, este Perényi-Pollák Ernő negy-
venhétéves magántisztviselő feleségével és leányával
öngyilkosságot követett el a budapesti Központi szálló-
ban. Mindhárman megmérgezték magukat. Pollákot fele-
ségével és leányával együtt a mentők a Rókus-kórházba
szállították, ahol Pollák és felesége meghalt, a leány
pedig néhány nappal később követte szüleit. Pollákot
néhány hónappal ezelőtt bocsátották el állásából, azóta
nem tudott elhelyezkedni és emiatt lett öngyilkos.

Életfogytiglani fegyházra ítélték a soroksárpéteri feleség-
gyilkost. Mészáros István soroksárpéteri földműves még tavaly
áprilisban az erdőben agyonlőtte feleségét, Gál Erzsébetet. Mé-
száros a gyilkosságot megelőzően többször civódott feleségével és
1928 februárjában vasvillával csunyan meg is verte az asszonyt,
aki azután elvált férjétől. A válóper tárgyalása után, amikor a
békítés nem sikerült, követte el Mészáros a borzalmas cseleke-
detét. A feleséggyilkos földműves ügyét nemrégben tárgyalta a
budapesti ítélőtábla, amely gyilkosság büntetésben mondotta ki
bűnösnek Mészáros Istvánt és életfogytiglani fegyházra, to-
rábbá husz hónapi hivatalvesztésre ítélte. A Kuria most az ité-
letet helybenhagyta.

Gimnázium épül Aszódon. Az aszódi híres gimnázium, amely-
nek falai között valamikor Petőfi Sándor járt, nemsokára új
othont kap. A gimnázium új épületének alapkövét október hó
27-én, vasárnap tették le ünnepélyes keretek között. Az alap-
követ Raffay Sándor evangélikus püspök rakta le. Az alapkö-
vétét után az aszódi evangélikus leánynevelő intézetben disz-
ebél volt.

Gázgyakorlat közben letépte álarát egy oláh katona. Buki-
reti jáentés szerint különös módon követett el öngyilkosságot Tü-
ringer Béni temesvári származású katona, aki az Ókirályságbeli
Tinghinában szolgált. Az ezred a napokban gázátadási gyakor-
latot folytatott. A gyakorlatra gázálarcra szerelték fel a kato-
nákat, majd pedig fölrobbantották a gázbombákat. Türinger a
gázfelhőbe rohant, késsel felvágta álarát és beszívta a mérges
gázt. A szerencsétlen ember azonnal meghalt.

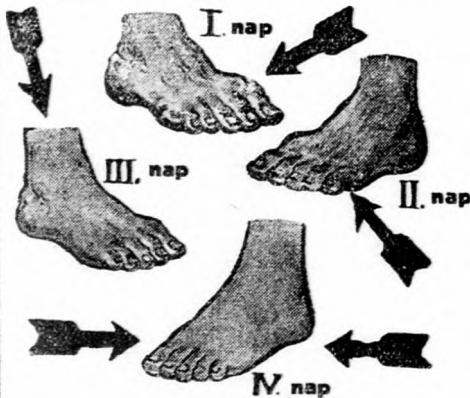
Tisza István-emlékünnap. Tisza István gróf, volt magyar mi-
niszterelnök, meggyilkolásának tizenegyedik évfordulóján a
Tisza István Társas Kőr kegyeketes megemlékezést tartott. A
megemlékezésen Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatás-
ügyi miniszter mondott emlékbeszédet. Tisza István — mondotta
a miniszter — az erkölcs fanatikusa közé tartozott, aki azzal,
hogy ellenazta a világháborút, jogcimet adott nekünk a reví-
zióra. Az emlékezésen összegyűlt ünneplő közönség felállva ün-
nepelte a kultuszminiszter nagyhatású beszédét. — Geszten,
Tisza István hamvainak nyugvóhelyén, Sopron vármegye mű-
vészi emléktáblát illesztett Tisza István kriptájának falába, a
Tisza István Társasok pedig megkoszorúzza Tisza István sírját.

Genovánál elsüllyedt egy utasszállító repülőgép. Az Angol
Birodalmi Légiforgalmi Társaság Rome nevezetű hidroplánja a
genovai kikötőben borzalmas viharba került, amely a gépet a
tengeren való leszállásra kényszerítette. A repülőgép segélykérő
jeleire a Famiglia olasz gőzös sietett a gép segítségére és von-
tatni kezdte a genovai kikötő felé. Egy órai vontatás után a
vontatókötetek elszakadtak és a hajó segítségért Speziába sie-
tett. Az olasz hajó jelentése után egy katonai torpedónaszádót
küldtek ki a repülőgép segítségére, mire azonban a naszád
odaérkezett, a repülőgép utasaival együtt elsüllyedt. A pilóta
holttestét a hullámok partra vetették.

Meghalt egy kommunista fogoly. Löwi Sándor kommunistát
annakidején az állami és társadalmi rend felforgatására irá-
nyuló büntetés miatt három évi és hat hónapi fegyházbüntetésre
ítélték. Löwi büntetését a váci fegyházban töltötte. Löwi ok-
tóber 21-én éhségstrájkot kezdett és annak ellenére, hogy or-
vosi segítséggel mesterségesen táplálták, a fegyházat kórház-
ban október 27-én meghalt. A holttest fölboncolása alkalmával
megállapították, hogy Löwi influenzás tüdőgyulladásban halt
meg.

Elfogták a midszenti gazdák megkárosítóját. A
mosdósi csendőrség a mult vasárnap elfogta és letartóztat-
ta Köves Jánost, a felsőmidszenti hitelszövetkezet
volt igazgatóját. Köves gabonát vett át a gazdától ér-
tekesítésre és a pénz maga céljaira használta fel.
Augusztus elején, amikor hitelezői, akiknek több százezer
pengő kárt okozott, szorongatni kezdték, megszökött. Há-
rom hónapi bujdosás után fogta el most a csendőrség.
A gazdák annakidején tízezer pengős jutalmat tűztek
ki csalójuk kézrekerítésére.

Elég volt a szenvedésből.

Ujjá születik a lába a Szent Rókus lábsósfürdőtől.

Egyszerű, jól bevált és nem költséges módszer az
alábbi, mely lehetővé teszi, hogy még egy napot sem
kizelődjunk a lábainkkal. Elégendő, ha egy evőkanálnyi
Rókus lábsót feloldunk egy labor jó, meleg vízben ad-
dig, míg a felszabaduló oxigén a vizet tejszerűvé vál-
toztatja. Ebben a jótékony lábfürdőben áztatjuk láb-
bainkat vagy 10—15 percig, mely idő alatt a feltéré-
sek, gyulladások, fájdalmak egy csapásra megszűnnek.
Ezen lágy, tejszerű folyadék behatol a porusokba, meg-
puhítja, felszívja a legfájdalmasabb bőrkeményedése-
ket és tyukszemeket, elimaszolja a boka duzzadását és
a legelhanyagoltabb lábakat tökéletesen rendbehozza.
Egy nagy csomag Rókus lábsó ára 1 pengő 28 fillér.
Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban.

Tíz hősi halott érkezett Budapestre. A múlt hét szerdáján tíz hősi halott magyar katona holtteste érkezett meg a fővárosba. A hősi halottak közül háromnak földi maradványait Szerbiából, a többi hét hősi halottat pedig Romániából hozatta haza a hadisírokat gondozó hivatal. A hősi halottak koporsóit a katonaság kivézenyelt diszszázada várta az állomáson. Az ünnepélyes fogadtatáson megjelent a honvédelmi minisztérium küldöttsége is. A hősi halottak koporsójára a kormány és a honvédlőparancsnokság nemzetiszínű szalaggal ellátott babérkoszorút küldött. A hősi halottaktól hozó vonat beérkezése után Hász István dr. zombi püspök áldotta meg a koporsókat, majd díszmenetben az ideiglenes ravatalozó helyiségbe vitték a hősöket. A hősi halottak közül négyet Budapestben hantolnak el, hatot pedig egykori vidéki lakóhelyükre szállítanak.

Umberto, olasz trónörökös, a brüsszeli Isermetlen Katona sírja előtt, ahol revolvermenyületet követtek el ellene. A felvételt alig néhány perccel a merénylet után készült.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Kapható-e a polgári iskola négy osztályának anyagát összefoglaló tankönyv? 2. Lehet-e a polgári iskola négy osztályból egyszerre levizsgázni? 3. Nyugdíjas állás-e a gazdasági állás? (Sz. K., Csanádapáca.) — **Felelet:** 1. Jelenleg nem kapható. 2. Mind a négy osztályból nem lehet egyszerre vizsgázni. 3. Ez a megállapodástól függ.

Kérdés: 1. Hol kaphatok olyan könyvet, amely a jelenleg érvényben lévő összes pénzügyi és közjogi törvényeket foglalja magában s ezeket olyan módon tárgyalja, hogy abban a falusi kisember könnyen eligazodik? 2. Hol kaphatok olyan könyvet, amely vallásbölcsélettel foglalkozik? 3. Kapható-e a kiadói hivatalban példabeszédek tartalmazó könyv? A példabeszédek olyanok legyenek, hogy abból, valamely erkölcsi igazságot lehessen levonni. (Ifj. Cs. I., Mezőtárkány.) — **Felelet:** 1. Minden ilyen írvényt magába foglaló és azt népiesen tárgyaló kézikönyv, tudomásunk szerint, nincsen. Ha azonban a kért dolog érdeklő önt, úgy ajánlhatunk tudományos munkát, amely mellett, hogy tudományos, könnyen érthető és élvezetes stílus. Ilyen például: Márfy: Magyar Közigazgatás és Pénzügyi Jog, amelyben az összes közigazgatási és pénzügyi törvények alapján keletkezett mai magyar pénzügyigazgatási és pénzügyi rendszer leírását megtalálja. 2. A vallásbölcséleti könyvek már bizonyos előzetes filozófiai tanulmányokat kívánnak, ezért mielőtt azok olvasásába fogna, jó lenne valami filozófiai bevezetést elolvasni. Nem szigorúan vallásbölcséleti könyvek közül nagyon ajánljuk Bougaud: Kereszténység és korunk című munkát. Továbbá: Kurt Gode Froid: A kereszténység eszméi című munkát, amely kiadói hivatalunkban kapható. 3. Nagyon jó Klug-Bilkei: Vasárnapi könyv (ára 5 pengő 50), továbbá Klug-Bilkei: Örök utak, Örök források és Örökkévaló dolgok című három kis könyve, amely darabonként 5 pengőért kapható. A levelében említett könyv beszerezhető kiadói hivatalunk útján. Ára 20 pengő. A könyvet annak érdemes elolvasnia, aki már előbb más természettudományi könyvet is olvasott. Bevezetőnek ajánljuk Olasz Péter: A vallás és a modern természettudomány című könyvet. Ára 2 pengő. Zborovszky: Az őskörök embere, kulturája és vallása című könyvet. Az utóbbinak ára 3 pengő.

Kérdés: 1. Negyvenöt éves gyermektelen hádiözvegy vagyok s földműveléssel foglalkozom. Most Kanadába szeretnék kivándorolni. Milyen iratok szükségesek a kivándorláshoz s hová forduljak ebben az ügyben? 2. Hol lehet vízmentes ponyvát bíróság is érvényes szakértővel megvizsgáltatni? (Ifj. M. N.-né.) —

Felelet: 1. A Kanadába való kivándorláshoz kivándorlási engedély és utlevél szükséges. Az engedélyt az előjárás útján a belügyminisztériumtól kaphatja meg. Az utlevelet pedig az alispáni hivatalnál. A kanadai viszonyokról előzően érdeklődjék a Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Védő Irodánál (Budapest, VIII., Flúmei-ut 4. szám). Innen pontosan megírják az összes tudnivalókat. 2. Forduljon az ott illetékes bíróság szakértőhöz, kinek nevét és címét megtudhatja az önként területtől illetékes járásbírószágon.

Kérdés: 1. Milyen tárgyakat állítanak ki az egészségügyi múzeumban? 2. Kell-e a kiállított tárgyakért fizetni? 3. Megjutalmazták-e a kiállítókat? 4. Mi a címe a múzeumnak? (H. F., hű olvasó.) — **Felelet:** 1. A Magyar Királyi Társadalom-egészségügyi Intézet és Múzeum (Budapest, VI., Eötvös-utca 3.) az összes ipari baleseteket előidéző tárgyakat, valamint az ipari munkából származó megbetegedések okozóit, továbbá a betegségekre vonatkozó összes adatokat és tárgyakat állítja ki. Így a népbetegségek, a tüdőbaj, az alkoholizmus, a fajhygiéna, a munka élettana, a közlekedés biztonsága, a gyermekvédelem körébe tartozó tárgyakat. 2. Tudomásunk szerint nem kell, azonban a tárgyakat a múzeum maga állítja ki s előbb minden tárgyat tudományos szempontból felülvizsgál. Ha a tárgy értékes, feltétlenül. 4. Erre az első kérdésben válaszoltunk.

Kérdés: 1. Hol kaphatok sportról szóló könyvet? 2. Négy polgári iskolát végeztem és gimnáziumba akarok átmenni, milyen tantárgyakból kell vizsgáznom? (K. F., Dávod.) — **Felelet:** 1. A kért könyvek mindegyikét megkaphatja lapunk kiadói hivatalában. 2. Latinból, magyarból, számtanból kell különbözőt vizsgálatot tennie.

Kérdés: Mikor vessem a gesztenyét és milyen talajba? (P. F., Nagykovács.) — **Felelet:** A gesztenye magvait nyirkos homokban, vagy nyirkos fűrészporba rétegezve a pincében kell tavaszig őrizni, ekkor melegebb helyre vinni és ha már a gyökérstrája így kibúj, akkor állandó helyére ledugni. Hűmszűdés homokot szereti leginkább, míg a hideg, nedves, agyagos talajban csak tengődik és elpusztul.

Kérdés: Mivel irthatom ki a szobavirágokról a tetveket? (K. J., Nagyvárad.) — **Felelet:** A levéltetvek irtására megfelelő a szappanos lé, mely úgy készül, hogy 100 liter vízben 1–1½ kg. kálicsappant oldunk fel. Ezzel kell a virágokat jól bepermetezni, mintegy megfürösztelni a levéltetveket.

Kérdés: 1. Táncestéri vizsgát akarok tenni, hová forduljak? 2. Mi szükséges ahhoz, hogy táncestester lehessenek? 3. Mennyi ideig tart a mesterképző tanfolyam? 4. Mennyi a tanfolyam díja? (Békésmegyei előfizető.) — **Felelet:** 1. Táncestéri vizsgát, valamint az azt megelőző tanfolyamot Budapesten, a m. kir. táncestéri tanfolyamon végezhetik el. 2. Ahhoz, hogy táncestester legyen, megfelelő műveltséggel kell bírni, a táncokban

való teljes jártasságot kell igazolnia és a vizsgát kell letennie. 3. Hat hétig. Vizsgával együtt körülbelül 150 pengő. A tanfolyamok Budapesten, IV. ker., Kálvin-tér 2. alatt vannak.

Kérdés: 1919-ben az árvaszékhez 5000 koronát helyeztek el nevére. Most nagykoru lettem, szeretném felvenni az összeget. megkapom-e azt valorizálva? (Hü olvasó, Jászberény.) — **Felelet:** Tekintettel arra, hogy a valorizációs törvény annakidején kivette az árvapénzeket az átértékelés alól, így a betett pénz csupán a pénzürtéket ér jelenleg. Ajánlatos lenne, ha továbbra is várna a pénz kivételével, mert hátha egyszer mégis átértékelik.

Kérdés: Kinek kell fizetni a földművelésügyi minisztérium által adott kedvezményes műtrágya szállítási díját, a gazdának vagy pedig a minisztérium viseli a költséget? (V. V., Kisbicsérd.) — **Felelet:** Amint azt annakidején közleményinkben is megírtuk, a kedvezményes műtrágya szállítási költségeit a vásárló gazda fizeti.

Kérdés: 1. Tavasszal világgjáró körutra akarok menni. Kihez forduljak, hogy valamiféle segítséget kaphak az utra? 2. Kap-hatok-e önkönl. európai térképet? 3. Hol van a „Vasárnapi könyv” szerkesztősége? 4. Milyen újság jelent meg Magyarországon először? 5. Egy mérföld hány kilométer s egy láb hány centiméter? 6. Európában melyik országban nincsen tél? (N. B., Lébény.) — **Felelet:** 1. Ilyen célra állami segítséget semmiestre sem kaphat. Ujabbban nem jó szemmel nézik sehol sem, se nálunk, se a külföldön a céltalan világgjárókat, akiknek nagyrésze csak azért járja be az egész világot, hogy munkanélküli mégis valamiféle megélhetéshez jusson, amit ugy szerez meg, hogy utján képeslevezőlapokat ad el. Az európai uthoz utlevél szükséges, amelyet az egyes államok Budapesten lévő konzulátusain láttaoztatni kell. Olaszországba vízum nem szükséges. 2. Kap-hat kiadóhivatalunkban. 3. Országos közoktatásügyi tanács. Budapest, VIII., Stáhy-utca 4. A „Mercurius Hungaricus”, amelyet IL Rákóczi Ferenc adott ki. 5. Egy egész hétized kilométer, egy láb 31 centiméter, három láb pedig egy yard. 6. A déli államokban: Görögországban, Olaszországban, a francia tengerparton és Spanyolországban.

Kérdés: 23 éves nő ember vagyok, öt elemi iskolát végeztem. Rendőr vagy katona szeretnék lenni, hová forduljak. (Hü olvasó, Tószeg.) — **Felelet:** A rendőrséghez való felvételt végett az illetékes rendőrpáncsnokságnál kell jelentkeznie. Így például Budapesten a főparancsnokságnál (V. ker., Mosonyi-utca 5. szám). A katonasághoz való felvétel végett érdeklődjék az illetékes járási népgondozó kirendeltségnél, ahol megmondják, hová forduljon. Nemrégiben lapunkban közöltünk a folyamórséghez való felvételtől hirt. Próbálkozzék meg, hátha még fölveszik. A folyamórség biztos megélhetést nyújt, a szolgálat letele után pedig elhelyezik vagy pedig, ha akar, tovább szolgál. A magyar királyi folyamórség parancsnoka, Budapesten, III. kerület, Laktanya-utca 33. szám alatt van.

Kérdés: 1. Olaszországba szeretnék menni, milyen okmányokat kell kiáltani? 2. Hajómnakás lennék, hová forduljak? (L. Zs., Tiszalök.) — **Felelet:** 1. Az Olaszországba való utazáshoz csupán utlevél szükséges. Hogy vaktában kimenjen, azt nem ajánljuk, mert ha pénze elfogy és munkát nem kap, hazaküldik. 2. Ha tengeri hajómnakás akar lenni, úgy forduljon valamelyik olasz hajózási vállalathoz.

Kérdés: A közbirtokosságtól hétszáz négyszögöl földet bérellek. Még három esztendő van hátra a bérletből, és ök mégis eladták hózhelyeknek. Követelhetek-e kárpótlást azért, hogy időelőtt egyoldaluan szüntette meg a bérletet a közbirtokosság. (12.451. sz. előfzető.) — **Felelet:** Kárpótlást követelhet a bérlet megszüntetésétől a bérleti szerződés lejártáig terjedő időre elmaradt hasznának megtérítése miatt. Ha a közbirtokosság nem hajlandó ennek eleget tenni, úgy ezt bírói uton kell követelni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. I., Lentiszombathely. Október hó 27-iki számunkban „Huzd rá cigány” című versét közöltük. A szemrehányása tehát méltatlanul ért bennünket. Rejtvényeiből válogatunk; most küldött verseire később kap választ. — Cz. P., Bácsalmás. Csak olyan rejtvényekkel foglalkozunk, melyeknek megfejtését is közli velünk a beküldő. Ön ezt elmulasztotta. — Hf. N. I., Szendrő. Több jó van köztük. — S. T. J., Csengőd. Közöljük, bár ilyen szabadság rendkívül nehézé teszi a rejtvény megfejtését. — K. I., Potyond. Pótlórejtvénye jó. — V. V., Kisbicsérd. Rejtvénye jó, tréfája is elcsuszlik. — Seb. J., Gyula. Válogatunk belőlük. — B. J., Belvárd. Közöljük belőlük. Verseire később kap választ. — K. B., Hédvár. Több jó van köztük. — Sz. B. Z., Debrecen. A rejtvényeket sorrend szerinti közöljük, tekintettel arra, hogy Önök kívül még nagyon sokan foglalkoznak rejtvénykészítéssel. Szórejtvénye átalakítással közölhető.

SZIVÁRVÁNY.

János repül.

János, a legényem, egyik csendes napon bedugta fejét a sátoromba és beszólt:

— Hadnagy ur, alázatosan kérem, engedje meg, hogy röpülhessek!

Ránéztem:

— Mit akar?

— Röpülni, — felelte János és megmagyarázta, hogy a front mögé leszállt egy repülőgép. A motorja elromlott, a pilóta kijavította s most ki akarja próbálni, de egy utas kellene neki és egyik baka se mer ráülni.

— Elnevettem magam:

— Maga ráül?

— Rá én, — felelte János. — Megnyergelem.

— Hát menjen!

János elszaladt. Mire odaértem, János már a gépen ült s a következő percben már felemelkedett. A gép egyideig keringett a levegőben, aztán leszállt.

A bakák a géphez rohantak és ostromolták Jánost, hogy jó volt-e repülni.

János bólintott, hogy jó.

— Láttad a muszkát? — kíváncsiskodtak többen.

— Még a falumat is, — dicsékedett János.

— Akkor nem szerettem volna a bőrödben lenni, — pajkoskodott egy görbelábu kis baka.

— Miért? — nézett rá János.

— Furcsa dolgokat láthattál odahaza.

— Micsoda fura dolgokat? — kérdezte János.

— Az asszony körül, — tüszent amaz.

János arca olyan piros lett, mint a pipacs:

— Mit mondasz te az asszonyomról? — szólt mérgesen.

— Semmit, — cincogott a görbelábu.

— Megcsal? — villant meg János szeme.

— Valahogy úgy! — vágott rá a pajkoskodó, mire óriási hahota támadt.

János kihuzta magát, aztán a görbelábu szemébe nézett:

— Mondd még egyszer, — kiáltott rá, — hogy a feleségem megcsal.

A görbelábu hátrálni kezdett a haragos ember elől.

— Mondtam már! — felelte ezért bátran.

János félelmetesen követte:

— Mondd még egyszer, ha mered! — kiáltotta s felémelte a mindig magával hordott furkósbotját.

— Hát megcsal! — vörösödött el a bot láttára most már a görbelábu is.

— Hazudsz, nyomorult! — ordította János és olyan mozdulatot tett, mintha rá akart volna ugrani.

A bakák körülfogták:

— Na, te bolond! . . . Hiszen csak tréfált veled a Pitýere.

János szeme villámot vagdalt:

— Én velem ne tréfáljon ilyen rongyos baka! Mert az én feleségem engem nem csal meg.

Ez a nagy bizonyosság bántotta az embereket:

— Hogyan tudod? — hangzott a tömegeből egy gúnyos hang.

János mélyet lélekzett:

— Honnan tudom? — kérdezte és büszkén felemelte a fejét. — Önnét tudom, mert nincs feleségem!

Azzal lenézően hátat fordított a bakaseregnek és hozzám lépve, zsörtölődve szólt:

— Ha az ember fia leszáll erre a bitang földre, mindjárt kellemetlenségei vannak!

Azzal bement a sátrába s a légi ut fáradalmaiktól, vagy mérgében-e, egész estélig aludt.

NYÁRY, ANDOR.

LAKODALOM.

VIDÁM REGÉNY. — IRTA: NYÁRY ANDOR.

(15. közelemény.)

Most is ott volt. Vica tudta ezt, azért ijedt meg, mert azt gondolta, hogy már megérkezett a templomból.

Kovácsné azonban megnyugtatta:

— Mindjárt itthon lesz.

S a fiatalok öröme az is elárulta, hogy mise után hazamegy.

Aztán megcsóválta a fejét:

— Hogy nem tudtok magatokra vigyázni. Ha már most bomlottok, mi lesz veletek a lakodalom után?

Ferkó sokatmondóan ümmentett:

— Majd csak kibírjuk, ha már így jártunk!

— Ki ám! — elégedetlenkedett Kovácsné. — De ha a körösztapja meglátja, hogy már az esküvő előtt annyira odáig vagy érte, menten becsukja a bugyellárisát.

Az öreg ugyanis nem szerette, ha előtte csókolóztak.

Ferkó meg is jegyezte:

— Én nem tudom, mért fáj neki, ha a körösztlányát csókolom. Tán attól fél, hogy cukorból van, aztán elolvad.

Kovácsné csitítani próbálta:

— Tudod, hogy milyen szentes!

Ezt a véleményét még jobban is alátámasztotta:

— Holnapután bucsura is elmegy. A proseeccióval.

Mert úgy beszéltek meg páran a faluban, hogy elmennek a harmadik határban levő szent kuthoz.

Azért is sietett haza még máma, hogy az előkészületeket megtegye.

Ferkó azonban elintézte egy kézlegyintéssel:

— Bolond ember az! — mondta célzással az előbbeni csókos beszélgetésükre.

A menyecske ijedten leintette:

— Csitt, te!

Vica is Ferkó pártjára állt. Hogyne állt volna!

— Igaza van Ferkónak, — mondta feleselve és nagy méltatlankodással beszélt. — Azt mondja, hogy a csók nem jó, mert az ember bacillust kap tőle, vagy mi a csudát . . .

Ferkó kihuzta magát:

— Dejszen, a mindenségít neki! Ha én egyszer a Vica képire csókot cuppantok, nincs abba bacillus, vagy mia a csuda. Arról jót állok!

Vica is kifejtette a maga egészségügyi véleményét:

— Olyan egészséges az, mint a férgetlen alma. Még a csattanása is elárulja!

Úgy meg volt győződve a maga igazságáról, hogy szinte belepirult a nagy indulatba.

Kovácsné higgadt maradt:

— Ha egyszer neki az a bogara, — mondta sóhajtván s meglátszott rajta, hogy a mogorva ember ebbeli álláspontját ő sem osztja, de azért véde, — mit csináljunk vele? Előtört belőle az asszony:

— Egy hétig érdemes vigyázni.

Aztán ellegyintett maga előtt:

— A lakodalmatok után azt tehetitek, amit akartok.

Vica szeme megrebbent:

— Még csak az kellene, hogy azután is vigyázzon ránk!

Ferkóból gyötrődve ömlött a szó:

— Ugyám! Csakhogy, ha az ember fiát elfogja a lelkesület, nem igen nézi ám, hogy lakodalom, vagy nem. Akkor csókolózik, mikor alkalom van rá!

Vica gondolata nagyot ugrott és hirtelen anyja felé fordult:

— Miért jár ide mostanában olyan sűrűen?

— Kicsoda?

— Körösztapám.

Kovácsné meglepődött:

— Hogy mért jár ide?

— Igen! — sürgette Vica.

Kovácsné erre nem készült, zavartan akadozott:

— Hát . . . eljön . . . Istenem! Szeret itt nálunk.

Hirtelen feltalálta magát:

— A lakodalmadat beszéljük meg.

Mindjárt bizonyított is:

— A násznagyod lesz!

Elfordult, hogy a gyerekek észre ne vegyék, hogy elpirult az arca.

Vica Ferkóra nézett.

Ferkó a kalapkarima alól intett, hogy érti.

Az utca felől halk csoszogás hallatszott.

Kovácsné a kerítéshez ment, de alig nézett az utcára, visszahökken, a gyerekek felé fordult és lázasan szólt:

— Jön a komámuram!

Nagyon izgatott lett s minden óvatosságról megfeledkezve, gyorsan intézkedett:

— Menjetez hamar, hozzatok a téhennek egy nyaláb csalamádét!

Vica majdnem elnevette magát:

— Már hoztunk! — mondta egykedvűen és nem mozdult.

— Hoztatok? — ismételt zavartan a menyecske s már jóformán nem is tudta, hogy mit beszél. — Akkor hozzatok még egy nyalábbal. Neki sem árt, hogyha dupla porciót kap. Ma ugyanis kevesebb tejet adott egy fél literrel, mint tegnap.

Azzal rábiztatott a fiatalokra:

— Gyorsan menjetez. Aztán, nehogy elsiessetek mindent. Ráértek szép lassan dolgozni.

Ferkó megsajnálta leendő anyósát, intett a leánynak:

— Gyere, Vica!

S mialatt elmentek a kert felé, büszke önteltséggel suttogott a leány felé:

— Tudtam én, hogy kutya jár a kertben!

Nagyot hunyorított, aztán elmentek a kertbe.

Kovácsné alig várta, hogy eltűnjenek, izgatottan megigazitotta fején a kendőt. A hajszálai közül egyeseket előhuzigált, másokat eldugott s mikor így kellőképpen elkészítette magát, sóvárgó, szerelmes tekintettel megállt a kapuval szemben.

3.

Szekeres uram belépett az udvarba s mikor betette maga után az ajtót, áhitatosan köszöntötte komaasszonyát:

— Csértessék a! . . .

A többi már a bajusza közé mormolta.

A menyecske szintén ájtatosan fogadta a köszönést, de minden testrészevel igen mozgékonyan illegett a jövevény előtt:

— Mindörökké, komámuram! — beszélt szívesen. — Egészségére váljak a reggei imádság!

— Köszönöm, — fogadta a vendég vastag hangon.

A menyecske előrement a fa alá és a padra mutatott:

— Tessék, komámuram, üljön le! Ide a fa alá. Jó hűs van.

A kötényével letörölte a padot s közben folyton beszélt:

— Letörlöm ám! Nem lesz piszkos az új ruhája.

Mire a koma megjegyezte:

— Van másik.

(Folytatjuk.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

November hó 10-én, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Abádszalok, Kiskunmajsa, Kunszentmárton, Szabadszállás. — Kirakodóvásár: Budapest, Gyoma. — Lóvásár: Budapest.

November hó 11-én, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Bácsboko, Bükkösd (sertésvásár bizonyítalan), Csorna, Gyórszentmárton, Gyulakeszi, Kápolna, Kocsér, Körmen (sertésvásár bizonyítalan), Magyarkeszi (sertésvásár bizonyítalan), Mohács, Mór, Nagyatád (sertésvásár bizonyítalan), Nagyszakácsi (sertésvásár bizonyítalan), Rakamaz, Romhány, Sárosd, Szikszó, Tiszacsege, Toponár, Tótszentmárton (sertésvásár bizonyítalan), Vasvár (sertésvásár bizonyítalan), Várpalota, Zalaszentgrót (sertésvásár bizonyítalan). — Kirakodóvásár: Budapest, Mosonszentjános, Ózd. — Állatvásár: Solt.

November hó 12-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Kölesd. — Állatvásár: Kisterenye. — Kirakodóvásár: Budapest, Solt. — Sertés- és kirakodóvásár: Borsodnádásd.

November hó 13-án, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Ajka, Bajna (sertésvásár bizonyítalan), Földes, Hegyfalu (sertésvásár bizonyítalan), Kiskunhalas. — Kirakodóvásár: Budapest, Kisterenye. — Sertés- és kirakodóvásár: Rudabánya.

November hó 14-én, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Hajdudorog, Keszthely (sertésvásár bizonyítalan), Kislér (sertésvásár bizonyítalan), Lajoskomárom (sertésvásár bizonyítalan), Nyírbátor, Püspökladány. — Kirakodóvásár: Bajna.

November hó 15-én, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Aszód, Jánosháza (sertésvásár bizonyítalan). — Állatvásár: Székesfehérvár, Lőrinci. — Marha- és kirakodóvásár: Pöleke. — Ló- és kirakodóvásár: Csenger.

November hó 16-án, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Cibakháza. — Állatvásár: Makó. — Kirakodóvásár: Lőrinci.

TRÉFÁK

Féltreértés.

Rosszul lett az utcán a kofa. Hivatják az orvost, aki ezt kérdi a betegőt:

- Bevett-e már valamit?
- Nem sokat, — hangzik a válasz — alig két pengő.

(Beküldte Németh Béla, Potyondról.)

Arankairtas.

Hirdeti a kisbíró:

— A járás főszolgabírája által elrendeltetik, az arankát a gazdák írtsák ki, mert ha elmulasztják, szigoruan büntetettnek. Julis néni rémülten kiált fel:
— Jaj, Istenem! Talán azért ehült rá az én egyetlen leányomra, mert nem csókolta meg?

(Beküldte Mentés István, Lentiszombathelyről.)

Hány János.

— És hogyan tudtak megmenekülni a vademberektől?

— A lábunknak köszönhetjük, hogy megszabadultunk tőlük. Egyik kollégánkat, aki a ballábára sántított, elfogták ugyan a vadak, de nem ölték meg, csak a két kezét és a két lábát vágták le és beledobták a vízbe, a cimpora azonban kitűnő uszó volt és így megmenekült.

(Beküldte Ács Mihályné, Piricséről.)

Hány óra?

— Az én feleségem éjfél után behunyt szemmel megtudja mondani hány óra van.

- Ugyan! És hogy csinálja ezt?
- Ugy, hogy engem költ fel, nézzem meg, hány óra van.

Aki valamit talált.

Egy iszákos férj nagyon félt felesége szidalmaitól. Egyik éjszaka tökrészezen megy ismét haza, mire a rátamadó asszonyt ekkép szereli le:

— Hagyjál most békében, anyukám, találtam valamit.
— Mit találtál? — kérdi az asszony csakugyan meghunyászkodva.

— Pszt, most nem lehet, még meghallja a szobaur!

Nyugovóra térnek, de az asszony a kíváncsiságtól nem tud aludni. Reggel, allg hogy a szobaur kitette a lábát, felrúzza az urát:

- No apjuk, de most már mondd meg, hogy mit találtál?
- Egy új kocsmát, ahol nagyon jó bort mérnek!

(Beküldte Kálmán János, Hajduszoboszlóról.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 4-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárupiac.

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza, tiszavidéki, 77 kg-os 23.10—23.30, 78 kg-os 23.20—24.00, 79 kg-os 23.65—23.85, 80 kg-os 23.80—24.00, felsőtiszai, 77 kg-os 21.85—22.10, 78 kg-os 22.05—22.30, 79 kg-os 22.30—22.50, 80 kg-os 22.35—22.55, fejmegyel, bácskai, dunántúli és pestvidéki, 77 kg-os 21.35—21.50, 78 kg-os 21.50—21.75, 79 kg-os 21.85—22.00, 80 kg-os 21.95—22.10. — Rozs, pestvidéki 14.75—14.90, más 14.75—14.90, sörörcsipa 19.50—21.00, egyéb 17.50—19.00, takarmányörpa 15.25—15.75, elsőrendű 15.75—16.50, köles 11.00—12.25, zab elsőrendű 15.25—15.75, középső 14.15—14.40, tenyéri 19.50—19.75, repce 52.00—53.00, korpa 10.30—10.70 pengő métermásánként.

Határidőpiac.

A határidőpiacra jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben májusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak májusban kell beszállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza márciusra 23.52—23.53, májusra 24.20—24.21. — Rozs márciusra 16.92—16.93. — Tenyéri májusra 17.00—17.02 pengő métermásánként.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 46—52, duplanullás finom tészta-liszt 40—44, nullás 40—42, kettős főzölliszt 38—40, négyes kenyérliszt 36—38, hatos 32—36 fillér kilogrammonként.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Lucernamag: Irányzata szilárd, de a magas árak miatt külföld gyakran a lényegesen olcsóbb olasz és francia származású magot vásárol. Ennek hatása a belföldi piacra észlelhető annyiban, hogy az áraknak és nem folytatódott. — Lóheremag. A forgalom élénk, az alacsony árak és jó minőségük a külföldi érdeklődést fokozták és néhány nagyobb tétel kivételre került. — Baltacimagnak jobb kereslete van, ára változatlan. — Tavaszí búkkönyben a forgalom szintén megélénkült. — A Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének hivatalos jelentései nyersárúért, 100 kilogrammonként, Budapesten: Lóheremag 80—90, lucernamag 120—160, fehérböröm 120—140, nyulszapuka 50—60, baltacim 35—40, Viktória-borsó 22—30, Express-borsó 22—25, ősi borsó 40—42, tavaszí búkköny 18—21, szőszbúkköny 42—43, lenmag 52—54, repce 52—54, kendermag 33—35, napraforgó, fehér 27—29, napraforgó vegyes 19—21, mák 120—122, köles vörös 11—12, köles fehér 18—25, köles vegyes 10.30—11, muhar 18—21, seprőcsirok 9—9.50, csillagfűrt fehér 12—14, mustár fehér 38—42 pengő.

Burgonya. Nagybani árak: Nyári rózsaburgonya 8.50—9, ősi rózsaburgonya 6—6.50, Ella-burgonya 5—5.50, Woltmann-burgonya 4 pengő métermásánként.

Abriaktakarmánypiac. Árpakorpa 13, buzakonkoly 11.25, buzakorpa 11—11.25, buzatakarmanyliszt 13—13.25, cirok a feladó állomásra 8.50—9, konkolydara 11.50, lenmagogácsa 28—30, napraforgópogácsa 20.75—21.25, répaszelet, szárított 14.25—14.75, rozskonkoly 11.25—11.50, rozskorpa 11—11.25, rozstakarmanyliszt 13, szójababpogácsalliszt 32 pengő métermásánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű, ó 8—10, réti széna, másodrendű, ó 6.50—7.50, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 5—6, muharszéna 8.50—12, lucernaszéna 12—14, alomszalma, elsőrendű 4.50—5.30, alomszalma, másodrendű 3.60—4 pengő métermásánként.

Szurómarhavasár. Élő borjúk: Belföldi szopós, elsőrendű 1.52—1.72, kivételesen 1.78, másodrendű 1.40—1.50 pengő kilogrammonként élő-súlyban.

Juhvásár. Kiverő- és anyajuh 0.32—0.52, kivételesen 0.58 pengő kilogrammonként élő-súlyban.

Tenyészmarhák és jármosokrol. Elsőrendű belföldi jármosokor (tarka) 1—1.04, elsőrendű belföldi jármosokor (fehér) 0.96—1, 1½—2 éves úszók 1—1.04, 1½—2 éves tinók 1—1.04, fiatal friss fejős tehén 1.40—1.50 pengő kilogrammonként élő-súlyban.

Lóvásár. Jobb minőségű lovak: Csikó 30—70, igaz kocsi (nehéz, nyugati fajta) 200—530, igaz kocsi (könnyű, nyugati fajta) 190—500, szárnak 40—75, alárendelt minőségű lovak 37—215, vágólovak 30—180 pengő darabonként.

Vágómarhavasár. Ökör, legjobb minőségű 108—120, kivételesen 124—132, közép 74—106, gyenge 60—72, Bika, legjobb minőségű 100—110, közép 86—98, gyenge 72—84, tehén, legjobb minőségű 98—100, kivételesen 116—120, közép 62—96, gyenge 44—60, Bivaly 54—64, nővendékmárha 72—96, kiesztornivaló 32—44 pengő kilogrammonként élő-súlyban.

Sertésvásár. A mai ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 6500 sertést. Eladtak élő-súlyban kg-ként: Könnnyű sertés 114—126, közép 126—138, nehéz 138—144. Az iránzat vonatott.

Gyapjú. Homokos vagy gyengébb gyapjú 1.30—1.50, középminőségű fésűs vagy szövetyapjú 1.50—1.70, jó minőségű szövetyapjú 1.60—1.90, finom minőségű szövetyapjú 1.80—2, gyengébb minőségű báránygyapjú 1.30—1.40, középminőségű báránygyapjú 1.40—1.60, jobb minőségű báránygyapjú 1.50—1.70, finom minőségű báránygyapjú 1.90—2.10 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Vesepecsenye, tisztított 420—700, rostélyos, vastag hátszín, felsől. 220—340, fartó, hátszín, csontos oldalas, tarja, szegye 160—320, gulyásnak való 110—220 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeletelt comb 400—560, sütnivaló 200—400, pörköltnek való 160—280 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 180—260, gerinc, lapocka 160—220, pörköltnek való 120—180. — **Sertéshús:** Friss karaj 240—340, friss comb, tarja, lapocka 220—260, friss oldalas 200—240, kocsonyának való 60—120, vese velővel 200—260, füstölt helybeli karaj, tarja, lapocka, oldalas 260—400, olvasztani való szalonna 190—220, sózott kenyérszalonna 220—260, füstölt 240—280, háj 220—260, zsíros tepertő 200—280, helybeli sertésszár 220—240 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tejás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 300—450, csirke 140—350, ruca 300—800, lud 700—1500, pulyka 350—800 fillér darabonként. — **Leolt állatok:** Tyúk 230—320, csirke 250—380, hizott ruca 220—260, sovány 200—220, lud, hizott 220—280, ludmáj 400—1000, ludszár és háj 260—440, ludaprólek 160—200 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 16—17, főzőtojás 14—15 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bőrben, darabonként 400—600, szarvascomb 300, fácán darabja 400—500, fogoly darabja 220—280 fillér.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Haresa 500—600, ponty 220—360, kárász 140—200, compó 200—220, keszeg 100—140 fillér kilogrammonként. — **Rák:** Folyami rák 16—80 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 36—40, lefőltözött 16—20, auidtej 100—104, yoghurt 170, tejszín 340—360, tejföl 150—200, centrifugált teavaj, tömbben 440—520, 10 dk.-os csomagolásban 530—680, főzővaj 360—460, szedett vidéki vaj 360—440, tehéntúró 100—120, sovány tehéntúró 60—90, juhtúró 300—360, keverttúró 240—320, juhsajt 280—320, hazai ementáli sajt 480—600, hazai trapista 320—400 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lenese 70—120, lánított egész borsó 90—120, feles 60—100, fehér aprószemű búz 60—80, nagyszemű 60—100, szines 50—80, finom árpakása 80—120, dara 60—80, tojásos tarhonya 120—160 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa kilogrammjá 10—24, sárgarépa zöldjével csomója 4—18, petrezselyem kilogrammjá 16—26, petrezselyem zöldjével csomója 4—18, zeller zöldjével darabja 4—20, kalarábé zöldjével darabja 3—8, őszifajta kalarábé kilogrammjá 20—24, karfiol 50—120, fejjessaláta 6—14, makói vöröshagyma 10—14, köcsönges vöröshagyma 8—14, zöldfokhagyma kilogrammjá 60—140, kel-cékla 14—30, hazai fejekáposzta 16—30, kelbimbó 80—120, tormia 60—200, rózsaburgonya 10—14, Ella 8—12, kifli 20—28, tímör eszperke-gomba 300—600, szárított gomba 200—1600, fekete retek darabja 16—26, hónaposretek csomója 6—14, ecetes ugorika 80—160, vizes 40—60, apró, hegyes zöldpaprika darabja 1—4, tölteni való 2—6, savanyított zöldpaprika kilogrammjá 190—140, fészötök 14—20, gyalult 26—40, süttötök 10—26, paradicsom, érett 6—14, zöldbab 60—140, zöld vajbah 80—160, hüvelyes zöldborsó 100—140, kifejtett 200—300, zöld tengeri csó darabonként 6—14, sóska 30—50, tisztított paraj 28—44, gyökeres 20—30, fészött paradicsom literje 70—100 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 60—120, közönséges 26—20—70, birsalma 26—80, nemes fajkorte 80—160, közönséges 26—20—70, hazai aszaltszilva 100—120, szilva 140—160, gyümölcsíz 160—320, berzencei szilva 40—80, csipkeíz 70—120, áfonya 160—200, csemege-szilva 70—120, kevert 50—70, közönséges 40—50, borszöb 20—40, őszibarack, magvavaló 80—240, nem magvavaló 80—280, nagy papir-hejú dió 160—240, keményhéjú 100—200, dióbél 480—640, héjazott mogyoró 380—600, héjazott mandula 600—800, gesztenye 40—70 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mál, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes-paprika 700—860, felédes, gulyás 560—680, rózsapaprika 460—560, erős 300—400, kereskedelmi 220—280, kék mál 140—160, közönséges 120—140, pergetett méz 220—260, házi szinszappan 140—160, közönséges háziszappan 90—128 fillér kilogrammonként.

Fapiac. Fenyőfában a kereslet rendkívül szűk keretek között mozog, a termelők azonban tartják az árakat. **Keményfában** sem indult meg az üzlet. Nincs vevő sem nálunk, sem a külföldön és így az üzleti kilátások nem éppen kecsesgetetők. **Tűzfában** az üzletmenet kielégítő és a piacra kerülő árut könnyen lehet elhelyezni. Belföldi száraz hasáb 235—265 pengő vagonba rakva a feladóállomáson, míg importra 245—280 pengő 10.000 kg-ként magyar határállomásról.

Szesz és szeszszitalok. A szeszszitalban a forgalom változatlan árák mellett élénk és kielégítő volt és több-több tétel finomított és denaturált szesz kélt el, de a többi szeszszitegóriákban is kielégítő volt a forgalom. A detailforgalomban kielégítő volt a kereslet, az árák változatlanul jegyzetnek. **Gyümölcs-pálinka.** Gyümölcs-pálinkafélékben a kereslet élénkebb volt és nagyobb érdeklődés van új törköly és szilvium után a legutóbb közölt árakon. **Borpárlat.** Változatlan forgalom mellett 4.50—4.50 pengővel jegyzetetik a termelő állomáson + 2 százalék forgalmi adó.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára november hó 4-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többé kerül egy darab:** Angol font 27.80 (27.95); dollár 5.69 (5.71); hollandiai forint 2.30 (2.31); német márka 1.16 (1.36—1.37); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — **Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab:** Csehkorona 16.85 (16.95); szerb dinár 9.90 (10.06), francin frank 22.35 (22.65); oláh leu 3.38 (3.42); olasz líra 29.75 (30.05); osztrák schilling 80.10 (80.50) fillér.

Arany- és ezüstpénznemek. Huszkoronás arany 23 (23.20); ezüst egykoronás 0.37 (0.38); régi forint 1.01 (1.02); ötkoronás 1.98 (2.02) pengő. Színarany kilogrammjá 3800 (3830); szinezüst 91 (91.5) pengő.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Patkányt, eorert, mezei egereket
csak „RATINOL”
spádbogarat, csó-
fányt, ruzsnit, han-
gyát, „Russin” irt
gyökereken! Más
állatra, emberre veszély-
telen! Napiárban szállítja
Ratino! Laboratorium, Budapest, Murányi-u. 36.

ZAKORVOSI RENDELŐ

VII. Rákóczi-ut 32. I. em. 1.
(Rókussal szemben).
Rendelés egész nap.

vér- és nemibetegek részére.
Ezüstsalvarsan-
oltás.

Mravkó József utóda
Gyurusz György
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, Károly-körút 22
(Röser-bazár udvarban.)

ELVÁLLAL: mindenféle fegyver javítását, át-
alakítását és felújítását. **ELAD:** elsőrendű gyárt-
mányú golyós, sörétes, ismétlő és automata
vadászfegyvereket, pisztolyokat, revolvereket.
Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörétes
töltények, löszerek.

Mi a gazda kötelessége?
sajátmaga iránt?

Uj hiveket
toborozni a
VASÁRNAP
táborába